

სს „საქართველოს სახელმწიფო
ელექტროსისტემა“

2017 წლის კონსოლიდირებული
ფინანსური ანგარიშგება

სარჩევი

დამოუკიდებელ აუდიტორთა დასკვნა	3
ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგება	6
მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის კონსოლიდირებული ანგარიშგება	7
კაპიტალში ცვლილებების კონსოლიდირებული ანგარიშგება	8
ფულადი ნაკადების კონსოლიდირებული ანგარიშგება	9
კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები	10

შპს „KPMG Georgia“
მე-2 სართული, ბესიკის ბიზნეს ცენტრი
ბესიკის ქუჩა 4,
0105 თბილისი, საქართველო
ტელეფონი: +995 322 93 5713
ინტერნეტი: www.kpmg.ge

დამოუკიდებელ აუდიტორთა დასკვნა

სს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემის“ მმართველთა საბჭოს

დასკვნა

ჩვენ ჩავატარეთ სს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემის“ (შემდგომში - „კომპანია“) და მისი შვილობილი კომპანიების (შემდგომში - „ჯგუფი“) კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტორული შემოწმება, რომელიც მოიცავს კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებას 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კონსოლიდირებული მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის, კაპიტალში ცვლილებებისა და ფულადი ნაკადების ანგარიშგებებს ამავე თარიღით დასრულებული წლისათვის და ბუღალტრული აღრიცხვის ძირითადი პოლიტიკისა და სხვა განმარტებითი ხასიათის ინფორმაციის შემცველ შენიშვნებს.

ჩვენი აზრით, თანდართული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება სამართლიანად ასახავს, ყოველგვარ მატერიალურ ასპექტში, ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ მდგომარეობას, 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აგრეთვე მის კონსოლიდირებულ ფინანსურ საქმიანობას და კონსოლიდირებულ ფულად ნაკადებს დასრულებული წლისთვის ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების („ფასს“) შესაბამისად..

დასკვნის საფუძველი

ჩვენ ჩავატარეთ აუდიტორული შემოწმება აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების (ასს) შესაბამისად. აღნიშნული სტანდარტების ფარგლებში ჩვენს მიერ ნაკისრი პასუხისმგებლობა აღწერილია ჩვენი დასკვნის პუნქტში - *აუდიტორთა პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტორულ შემოწმებაზე*. ჩვენ ვსაქმიანობთ ჯგუფისგან დამოუკიდებლად ბუღალტერთა ეთიკის სტანდარტების საერთაშორისო საბჭოს *პროფესიონალ ბუღალტერთა ეთიკის კოდექსის (IESBA კოდექსი)* შესაბამისად და ვასრულებთ ჩვენს ფინანსურ პასუხისმგებლობას IESBA კოდექსის შესაბამისად. ჩვენ მიგვაჩნია, რომ ის მტკიცებულებები, რომლებიც აუდიტის მსვლელობისას მოვიპოვეთ, წარმოადგენს აუდიტორული დასკვნისათვის საკმარის და მართებულ საფუძველს.

შენიშვნელოვანი გარემოება - შედარებითი ინფორმაცია

ჩვენ ყურადღებას ვაქცევთ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგებების 22 შენიშვნას, რომელიც მიუთითებს, რომ 2016 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის წარმოდგენილი შედარებითი ინფორმაცია ხელახლა იქნა ფორმულირებული. ჩვენი დასკვნა არ არის მოდიფიცირებული აღნიშნულთან დაკავშირებით.

შედარებით ინფორმაციასთან დაკავშირებული სხვა საკითხები

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგებების ჩვენი აუდიტის ფარგლებში 2017 წლით დასრულებული წლისათვის, ჩვენ აუდიტურად შევამოწმეთ 22 შენიშვნაში მოცემული კორექტირებები, რომელიც გამოყენებულია შედარებითი ინფორმაციის ხელახლა ფორმულირებისთვის, რომელიც წარმოდგენილია 2016 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის და ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება 2016 წლის 1

იანვარს. ჩვენი დასკვნით, 22 შენიშვნაში მოცემული კორექტირებები შესაბამისია და სათანადოდ არის გამოყენებული.

სხვა ინფორმაცია

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია სხვა ინფორმაციაზე. სხვა ინფორმაცია მოიცავს ხელმძღვანელობის ანგარიშში შეტანილ ინფორმაციას, მაგრამ არ მოიცავს კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებებს და ჩვენს აუდიტურ დასკვნას მათ შესახებ. ხელმძღვანელობის ანგარიშში ხელმისაწვდომი იქნება ჩვენთვის აუდიტური დასკვნის თარიღის შემდეგ.

ჩვენი დასკვნა კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებების შესახებ არ მოიცავს სხვა ინფორმაციას და არ გამოხატავს გარანტირებულ დასკვნას მასზე.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგებების ჩვენს აუდიტთან დაკავშირებით, ჩვენი პასუხისმგებლობა გავეცნოთ ზემოთ განსაზღვრულ სხვა ინფორმაციას, როდესაც ხელმისაწვდომი იქნება და ამის შემდეგ განვსაზღვროთ არის თუ არა სხვა ინფორმაცია არსებითად შეუსაბამო კონსოლიდირებულ ფინანსური ანგარიშგებებთან და აუდიტის დროს მოპოვებულ ინფორმაციასთან ან სხვაგვარად აღმოჩნდება არსებითად არასწორად ფორმულირებული.

ხელმძღვანელობის და პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებების მართვაზე პასუხისმგებელ პირთა პასუხისმგებლობები

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების („ფასს“) შესაბამისად მომზადებასა და კეთილსინდისიერად წარდგენაზე და ისეთი შიდა კონტროლის სისტემაზე, რომელიც, ხელმძღვანელობის თვალსაზრისით, შესაძლებელს გახდის ისეთი კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებას, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობის ან შეცდომის შედეგად დაშვებულ არსებით უზუსტობებს..

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას, ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია ჯგუფის შესაძლებლობების შეფასებაზე, განაგრძოს ფუნქციონირება, როგორც მოქმედმა საწარმომ და მოახდინოს მსგავსი შეფასების წარდგენა მანამ, სანამ ხელმძღვანელობას არ გაუჩნდება სურვილი მოახდინოს ჯგუფის ლიკვიდაცია ან შეწყვიტოს მუშაობა, ან არ ექნება რაიმე სხვა რეალური ალტერნატივა, გარდა ზემოთ განსაზღვრული მოქმედებისა.

მმართველობაზე პასუხისმგებელი პირები პასუხს აგებენ ჯგუფის ფინანსური ანგარიშგების მომზადების და წარდგენის პროცესის ზედამხედველობაზე.

აუდიტორთა პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტორულ შემოწმებაზე

ჩვენს მიზანს წარმოადგენს გონივრული რწმუნების მიღება იმის თაობაზე, არის თუ არა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მთლიანობაში თავისუფალი თაღლითობის ან შეცდომის შედეგად დაშვებული არსებითი უზუსტობებისგან და აუდიტორთა დასკვნის გაცემა, რომელიც მოიცავს ჩვენს აზრს. გონივრული რწმუნება არის რწმუნებულების მაღალი დონე, მაგრამ ის არ წარმოადგენს გარანტიას იმისა, რომ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების საფუძველზე ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის შეძლებს არსებული არსებითი უზუსტობების გამოვლენას. უზუსტობები შესაძლებელია წარმოიშვას თაღლითობისან შეცდომის შედეგად დაარსებითად მოიაზრებოდეს, თუ მათ შეუძლია, ცალკე ან ერთობლივად, გონივრულ ფარგლებში გავლენა მოახდინოს მომხმარებელთა ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე, რომლებიც მიიღება აღნიშნული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების საფუძველზე..

ასს-ს შესაბამისად, აუდიტის მსვლელობისას, ჩვენ ვიყენებთ პროფესიულ მსჯელობას

და ვინარჩუნებთ პროფესიულ სკეპტიციზმს. ამასთანავე ჩვენ:

- ვახდენთ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში თაღლითობისან შეცდომის შედეგად არსებითი უზუსტობების დაშვების რისკების იდენტიფიცირებას და მათ შეფასებას, ამ რისკების შესაბამისი აუდიტორული პროცედურების დაგეგმვას და განხორციელებას და ისეთია უდიტორული მტკიცებულებების მოპოვებას, რომლებიც საკმარისი და მიზანშეწონილია ჩვენი დასკვნის საფუძვლის შესაქმნელად. თაღლითობის შედეგადწარმოშობილი არსებითი უზუსტობების გაუმჟღავნებლობის რისკი უფრო მაღალია, ვიდრე შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობისა, რადგან თაღლითობა შესაძლოა მოიცავდეს უკანონო ფარულ გარიგებებს, გაყალბებებს, განზრახულობებს, ფაქტების დამახინჯებას ან შიდაკონტროლის მექანიზმების უგულვებელყოფას.
- ვახდენთ აუდიტის შესაბამისი შიდაკონტროლის მექანიზმების გააზრებას არსებული ვითარების შესაბამისი აუდიტორული პროცედურების დასაგეგმად და არა ჯგუფის შიდა კონტროლის მექანიზმების ეფექტურობის შესახებ აზრის გამოსახატავად.
- ვაფასებთ გამოყენებული საბუღალტრო პოლიტიკის შესაბამისობას, ასევე ხელმძღვანელობის მხრიდან წარმოდგენილი სააღრიცხვო შეფასებებისა და განმარტებითი შენიშვნების მიზანშეწონილობას.
- გამოგვაქვს დასკვნა ხელმძღვანელობის მიერ მოქმედი საწარმოს საბუღალტრო საფუძვლების გამოყენების მიზანშეწონილობის შესახებ, ასევე მიღებული აუდიტორული მტკიცებულებების საფუძველზე ვასკვნით, აქვს თუ არა ადგილი არსებით გაურკვევლობებს ისეთ მოვლენებთან და ვითარებებთან მიმართებაში, რომლებმაც შესაძლებელია ექვსის ქვეშ დააყენოს ჯგუფის უნარი განაგრძოს ფუნქციონირება როგორც მოქმედმა საწარმომ. თუ ჩვენ დავასკვნით, რომ ადგილი აქვს არსებით გაურკვევლობას, ჩვენს აუდიტორთა დასკვნაში ყურადღება უნდა გავამახვილოთ შესაბამის ინფორმაციაზე კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში, ან, თუ ამგვარი ინფორმაცია არაადეკვატური იქნება, შევცვალოთ ჩვენი დასკვნა. ჩვენი მსჯელობები ეფუძნება ჩვენი დასკვნების შედგენის თარიღამდე მიღებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებს. ამასთან მომავალში წარმოშობილმა მოვლენებმა და შექმნილმა ვითარებებმა შესაძლოა აიძულოს ჯგუფი შეწყვიტოს ფუნქციონირება, როგორც მოქმედმა საწარმომ.
- ვაფასებთ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მთლიან წარმოდგენას, მის სტრუქტურას და შინაარსს, მათ შორის განმარტებით შენიშვნებს და იმას, წარმოაჩენს თუ არა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება ძირითად გარიგებებსა და მოვლენებს ისეთო ფორმით, რომ უზრუნველყოფილი იქნას მთლიანი დოკუმენტის კეთილსინდისიერად წარდგენა.
- ვიღებთ შესაბამის და სათანადო აუდიტორულ მტკიცებულებას ჯგუფის შიგნით არსებული კომპანიების ან ბიზნეს საქმიანობის ფინანსურ ინფორმაციასთან დაკავშირებით იმისათვის, რომ გამოვთქვათ აზრი კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შესახებ. ჩვენ პასუხს ვაგებთ ჯგუფის აუდიტის წარმართვაზე და მის ზედამხედველბაზე. ჩვენ ერთპიროვნულად ვაგებთ პასუხს ჩვენს აუდიტორულ დასკვნაზე.

სხვა მრავალ საკითხთან ერთად, მმართველობაზე პასუხისმგებელ პირებს გავუზიარებთ ინფორმაციას აუდიტის მასშტაბისა და ვადების, ასევე მნიშვნელოვანი აუდიტორული მსჯელობების შესახებ, მათ შორის ჩვენს მიერ აუდიტის პროცესში აღმოჩენილი შიდა კონტროლის მექანიზმებთან დაკავშირებული ნებისმიერი მნიშვნელოვანი ხარვეზის შესახებ.

აუდიტის პარტნიორს, რომლის შედეგადაც მოცემული დამოუკიდებელ აუდიტორთა დასკვნა გაიცა, წარმოადგენს:

სს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემა“
დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა
გვერდი 3

ენდრიუ კოქსშელი

შპს „KPMG Georgia“
XX ივლისი 2018წ.

*სს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემა“
ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგება 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით*

'000ლარი	შენიშვნა	2017	2016 ხელახლა ფორმულირებული	1 იანვარი 2016 ხელახლა ფორმულირებული
აქტივები				
არამიმდინარე აქტივები				
ძირითადი საშუალებები	7	1,002,178	1,170,354	1,012,080
არამატერიალური აქტივები		2,243	1,489	1,189
გრძელვადიან აქტივებზე გადახდილი ავანსები		9,896	20,590	39,261
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	8	7,458	14,796	24,078
გადავადებული საგადასახადო აქტივები		-	-	9,872
სულ გრძელვადიანი აქტივები		1,021,775	1,207,229	1,086,480
მიმდინარე აქტივები				
მარაგები		6,629	6,988	7,347
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	8	21,538	31,818	35,227
მომწოდებლებზე გაცემული ავანსები		4,303	1,035	362
ფული და ფულის ექვივალენტები	9	47,295	25,275	15,081
სულ მიმდინარე აქტივები		79,765	65,116	58,017
სულ აქტივები		1,101,540	1,272,345	1,144,497
კაპიტალი და ვალდებულებები				
კაპიტალი				
სააქციო კაპიტალი	10	639,052	599,984	574,422
დაურეგისტრირებელი კაპიტალი		11,259	11,259	6,259
უცხოური ვალუტის გადაცვლის რეზერვი		515	555	269
დაგროვილი ზარალი		(828,276)	(507,952)	(427,929)
სულ კაპიტალი		(177,450)	103,846	153,021
გრძელვადიანი ვალდებულებები				
გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები		-	-	1,622
სესხები და კრედიტები	12	610,002	790,727	670,100
რესტრუქტურისებული ვალდებულებები	13	47,875	56,417	59,455
აქტივებთან დაკავშირებული გრანტები	14	107,797	108,533	104,296
სხვა საგადასახადო ვალდებულებები		1,165	1,618	1,646
სულ გრძელვადიანი ვალდებულებები		766,839	957,295	837,119
მიმდინარე ვალდებულებები				

ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგება იკითხება შენიშვნებთან ერთად და წარმოადგენს 10-დან 38 გვერდამდე წარმოდგენილი კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შემადგენელ ნაწილს..

*სს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემა“
ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგება 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით*

'000ლარი	შენიშვნა	2017	2016	1 იანვარი 2016
			ხელახლა ფორმულირებული	ხელახლა ფორმულირებული
სესხები და კრედიტები	12	444,281	150,870	99,666
სავაჭრო და სხვა დავალიანებები	15	47,939	46,038	43,395
რესტრუქტურიზებული ვალდებულებები	13	15,000	10,000	7,000
აქტივებთან დაკავშირებული გრანტები	14	4,931	4,296	4,296
სულ მიმდინარე ვალდებულებები		512,151	211,204	154,357
სულ ვალდებულებები		1,278,990	1,168,499	991,476
სულ კაპიტალი და ვალდებულებები		1,101,540	1,272,345	1,144,497

ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგება იკითხება შენიშვნებთან ერთად და წარმოადგენს 10-დან 38 გვერდამდე წარმოდგენილი კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შემადგენელ ნაწილს..

სს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემა“
 2017 წლის მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის კონსოლიდირებული ანგარიშგება

'000 ლარი	შენიშვნა	2017	2016
შემოსავალი	5	133,370	120,159
სხვა შემოსავალი		14,030	9,453
სახელფასო ხარჯები		(26,051)	(24,461)
ცვეთა და ამორტიზაცია		(56,010)	(51,801)
ძირითადი საშუალებების გაუფასურება	7	(250,117)	-
სხვა საოპერაციო ხარჯები		(29,498)	(31,581)
შედეგები საოპერაციო საქმიანობიდან		(214,276)	21,769
ფინანსური შემოსავალი	6	2,744	3,214
ფინანსური ხარჯი	6	(108,792)	(96,756)
წმინდა ფინანსური ხარჯი		(106,048)	(93,542)
ზარალი მოგების გადასახადამდე		(320,324)	(71,773)
მოგების გადასახადის სარგებელი		-	(8,250)
ზარალი წლის განმავლობაში		(320,324)	(80,023)
სხვა სრული (ზარალი) შემოსავალი			
<i>ანგარიშგების ელემენტები, რომელთა რეკლასიფიკაცია შესაძლებელია მოგებაში ან ზარალში</i>			
უცხოურ ოპერაციებთან დაკავშირებული		(40)	286
უცხოური ვალუტის გაცვლის სხვაობები			
სულ სრული ზარალი წლის განმავლობაში		(320,364)	(79,737)

წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება დამტკიცებულია ხელმძღვანელობის მიერ 2018 წლის 29 ივნისს და ხელმოწერილია შემდეგი პირების მიერ:

მამუკა სხილაძე
 მმართველთა საბჭოს
 ხელმძღვანელის მოვალეობათა
 შემსრულებელი

ნინო მაისურაძე
 მთავარი ბუღალტერი

მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის კონსოლიდირებული ანგარიშგება იკითხება შენიშვნებთან ერთად და წარმოადგენს 10-დან 39-ე გვერდამდე წარმოდგენილი კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შემადგენელ ნაწილს.

*სს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემა“
2017 წლის კაპიტალში ცვლილების კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება*

'000 ლარი	სააქციო კაპიტალი	დაურეგისტ რირებელი კაპიტალი	საკურსო სხვაობის რეზერვი	დაპროვილი ზარალი	სულ კაპიტალი
ნაშთი 2016 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	574,422	6,259	269	(427,929)	153,021
სულ სრული შემოსავალი მოცემული წლისთვის					
ზარალი წლის განმავლობაში	-	-	-	(80,023)	(80,023)
სხვა სრული მოგება					
უცხოურ ოპერაციებთან დაკავშირებული უცხოური ვალუტის გაცვლის სხვაობები	-	-	286	-	286
სულ სხვა საერთო მოგება მოცემული წლისთვის	-	-	286	-	286
სულ საერთო ზარალი მოცემული წლისთვის	-	-	286	(80,023)	(79,737)
შენატანები და განაწილებები მფლობელების მიერ და მფლობელებისთვის					
მფლობელის არაფულადი შენატანები (იხ. შენიშვნა 7)	30,562	-	-	-	30,562
შემცირებული სააქციო კაპიტალი	(5,000)	5,000	-	-	-
სულ მფლობელების შენატანები და განაწილება	25,562	5,000	-	-	30,562
ნაშთი 2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	599,984	11,259	555	(507,952)	103,846
ნაშთი 2017 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	599,984	11,259	555	(507,952)	103,846
სულ სრული ზარალი მოცემული წლისთვის					
ზარალი წლის განმავლობაში	-	-	-	(320,324)	(320,324)
სხვა სრული ზარალი					
უცხოურ ოპერაციებთან დაკავშირებული უცხოური ვალუტის გაცვლის სხვაობები	-	-	(40)	-	(40)
სულ სხვა საერთო ზარალი მოცემული წლისთვის	-	-	(40)	-	(40)
სულ საერთო ზარალი მოცემული წლისთვის	-	-	(40)	(320,324)	(320,364)
მფლობელების შენატანები და განაწილებები					
მფლობელის არაფულადი შენატანები (იხ. შენიშვნა 7)	528	-	-	-	528
აქციების გამოშვება ნაღდი ფულით (იხილეთ შენიშვნა 10(a))	38,540				38,540

კაპიტალში ცვლილებების კონსოლიდირებული ანგარიშგება იკითხება შენიშვნებთან ერთად და წარმოადგენს 10-დან 40 გვერდამდე წარმოდგენილი კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შემადგენელ ნაწილს.

*სს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემა“
2017 წლის კაპიტალში ცვლილების კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება*

სულ მფლობელების შენატანები და განაწილება	39,068	-	-	-	39,068
ნაშთი 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	639,052	11,259	515	(828,276)	(177,450)

კაპიტალში ცვლილებების კონსოლიდირებული ანგარიშგება იკითხება შენიშვნებთან ერთად და წარმოადგენს 10-დან 40 გვერდამდე წარმოდგენილი კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შემადგენელ ნაწილს.

*სს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემა“
2017 წლის ფულადი ნაკადების კონსოლიდირებული ანგარიშგება*

'000ლარი	შენიშვნა	2017	2016
ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობიდან			
ზარალი მოგების გადასახადამდე		(320,324)	(71,773)
<i>კორექტირებები:</i>			
ცვეთა და ამორტიზაცია		56,010	51,801
ძირითადი საშუალებების გაუფასურების ზარალი	7	250,117	-
ძირითადი საშუალებების გასხვისებით და ჩამოწერით გამოწვეული ზარალი		10,281	6,044
წმინდა ფინანსური ხარჯი	6	106,048	93,542
შემოსავალი გრანტების ამორტიზაციიდან	14	(4,979)	(4,377)
		97,153	75,237
<i>ცვლილებები:</i>			
მარაგები		359	359
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები		17,132	14,969
აქტივებთან დაკავშირებული გრანტები	14	4,878	8,614
მომწოდებლებზე გაცემული ავანსები		(3,268)	(673)
სხვა საგადასახადო ვალდებულებები		(453)	(30)
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები		(1,147)	(6,041)
ფულადი ნაკადები განხორციელებული ოპერაციებიდან პროცენტის გადახდამდე		114,654	92,435
გადახდილი პროცენტი		(17,900)	(16,190)
წმინდა ფულადი სახსრები საოპერაციო საქმიანობიდან		96,754	76,245
ფულადი ნაკადები საინვესტიციო საქმიანობიდან			
მიღებული პროცენტი		2,744	3,214
ძირითადი საშუალებებისა და არამატერიალური აქტივების შეძენა		(133,873)	(160,368)
საინვესტიციო საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი სახსრები		(131,129)	(157,154)
ფულადი ნაკადები ფინანსური საქმიანობიდან			
შემოსავლები სესხებიდან		81,056	145,160
რესტრუქტურირებული ვალდებულებების ანგარიშსწორება		(10,387)	(7,000)
გადახდილი სესხები		(53,290)	(48,537)
სააქციო კაპიტალის გამოშვებიდან მიღებული შემოსავლები		38,540	-
წმინდა ფულადი სახსრები ფინანსური საქმიანობიდან		55,919	89,623
წმინდა ზრდა ფულში და მის ეკვივალენტებში		21,544	8,714
ფული და ფულის ეკვივალენტები 1 იანვრის მდგომარეობით		25,275	15,081

ფულადი ნაკადების კონსოლიდირებული ანგარიშგება იკითხება შენიშვნებთან ერთად და წარმოადგენს 10-დან 41-ე გვერდამდე წარმოდგენილი კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შემადგენელ ნაწილს.

*სს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემა“
2017 წლის ფულადი ნაკადების კონსოლიდირებული ანგარიშგება*

'000ლარი	შენიშვნა	2017	2016
სავალუტო კურსის ცვლილების გავლენა ფულზე და მის ეკვივალენტებზე		476	1,480
ფული და ფულის ეკვივალენტები 31 დეკემბრის მდგომარეობით	9	47,295	25,275

ფულადი ნაკადების კონსოლიდირებული ანგარიშგება იკითხება შენიშვნებთან ერთად და წარმოადგენს 10-დან 41-ე გვერდამდე წარმოდგენილი კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შემადგენელ ნაწილს.

1. ანგარიშგების წარმდგენი ორგანიზაცია

(a) ორგანიზაცია და საქმიანობა

სს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემა“ (შემდგომში - „კომპანია“) და მისი შვილობილი კომპანიები (შემდგომში - „ჯგუფი“) წარმოადგენენ მეწარმეთა შესახებ საქართველოს კანონით განსაზღვრული სააქციო და შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოებებს და სააქციო საზოგადოებას რეგისტრირებულს და მოქმედს თურქეთის რესპუბლიკაში. იხ. შენიშვნა 20..

კომპანია წარმოადგენს საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად 2002 წლის 12 ნოემბერს სს „ელექტროგადამცემისა“ და შპს „ელექტროდისპეტრირიზაცია-2000“-ის შერწყმის შედეგად დაფუძნებულ სააქციო საზოგადოებას და მათ სამართალმემკვიდრეს.

კომპანიის იურიდიული მისამართია - საქართველო, თბილისი 0105, ბარათაშვილის ქუჩა №2. კომპანიის რეგისტრაციის ნომერია # 5/4-3396.

კომპანიის მთავარ საქმიანობას წარმოადგენს საქართველოს მთელ ტერიტორიაზე ელექტროენერჯის გადაცემა და დისპეტჩერიზაცია, რაც რეგულირდება საქართველოს კანონით ელექტროენერჯისა და ბუნებრივი გაზის შესახებ. შპს „ენერგოტრანსი“, ჯგუფის ძირითადი შვილობილი კომპანია, დაარსდა 2002 წელს სახელმწიფოს საკუთრებაში არსებული საწარმოს სახით. შპს „ენერგოტრანსის“ ძირითად საქმიანობას წარმოადგენს ელექტროენერჯის გადაცემა, ექსპორტისა და ელექტროენერჯის მიწოდების ჩათვლით, ვარძიისა და ზეკარი 500-კილოვოლტიანი ელექტროგადამცემი ხაზებისა და მესხეთის 400-კილოვოლტიანი შემაერთებელი ხაზის საშუალებით თურქეთთან, რომელიც გაყვანილ იქნა „შავი ზღვის ელექტროგადამცემი ქსელის პროექტის“ (BSTN) შემადგენელი ნაწილის სახით. BSTN უზრუნველყოფს დამატებით უსაფრთხოებას საქართველოს ელექტროგადამცემი ქსელისთვის მეორე დასავლეთ-აღმოსავლეთ 500-კილოვოლტიანი ხაზის დამატების გზით და თურქეთში ელექტროენერჯის ექსპორტის შესაძლებლობის ხელშეწყობით. BSTN პროექტი დასრულდა 2013 წლის ბოლოს. ჯგუფი ახორციელებს თავის საქმიანობას ლიცენზიების საფუძველზე, რომლებიც მოპოვებული აქვს საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიისაგან (შემდგომში - „სემეკი“) განუსაზღვრელი ვადით.

2017 და 2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ჯგუფის მშობელ და საბოლოო მშობელ კომპანიას წარმოადგენს სს „საპარტნიორო ფონდი“ (მფლობელი). ჯგუფის მთავარ მაკონტროლებელ მხარეს წარმოადგენს საქართველოს მთავრობა. ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან წარმოადგენილია 19 შენიშვნაში.

(b) საქართველოს ბიზნეს გარემო

ჯგუფის საქმიანობა ხორციელდება საქართველოს ტერიტორიაზე. შესაბამისად, ჯგუფი დამოკიდებულია საქართველოს ეკონომიკურ და ფინანსურ ბაზრებზე, რომლებიც წარმოადგენენ განვითარებადი ქვეყნის ბაზრებს. სამართლებრივი, საგადასახადო და მარეგულირებელი ბაზები ჯერ კიდევ ვითარდება და განიცდის სხვადასხვა ინტერპრეტაციებსა და ცვლილებებს, რომლებიც სხვა სამართლებრივ და ფისკალურ

დაბრკოლებებთან ერთად, სირთულეებს უქმნის საქართველოს ტერიტორიაზე მომუშავე კომპანიებს. მოცემული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება ასახავს ჯგუფის ოპერაციებსა და მის ფინანსურ მდგომარეობაზე საქართველოს ბიზნეს გარემოს ზეგავლენის შეფასებას ხელმძღვანელობის მიერ. მომავალი ბიზნეს გარემო შეიძლება განსხვავდებოდეს ხელმძღვანელობის შეფასებისგან ,

2. მომზადების საფუძველი

შესაბამისობა

წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მომზადდა ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტებთან („ფასს“) სრულ შესაბამისობაში.

3. ფუნქციონალური და წარსადგენი ვალუტა

საქართველოს ეროვნული ვალუტაა ქართული ლარი, რომელიც ამავდროულად წარმოადგენს კომპანიის ფუნქციონალურ ვალუტას და ვალუტას, რომელშიც წარმოდგენილია წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება. ჯგუფის ყოველი საწარმოს ფუნქციონალური ვალუტა წარმოადგენს ჯგუფის ეკონომიკური მდგომარეობის ამსახველ ვალუტას, რომელშიც აღნიშნული საწარმო ახორციელებს ოპერაციებს.

ქართულ ლარში წარმოდგენილი ყველა ფინანსური ინფორმაცია დამრგვალებულია უახლოეს ათასამდე, გარდა სხვაგვარად განსაზღვრული შემთხვევებისა..

4. შეფასებებისა და მსჯელობების გამოყენება

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია “ფასს”-თან შესაბამისობაში, რაც მოითხოვს ხელმძღვანელობისაგან ისეთ მსჯელობების, შეფასებებისა და დაშვებების გაკეთებას, რომლებიც გავლენას ახდენენ ბუღალტრული აღრიცხვის პოლიტიკაზე და კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში წარმოდგენილი აქტივების, ვალდებულებების, შემოსავლებისა და ხარჯების ოდენობაზე. რეალური შედეგები შეიძლება განსხვავდებოდეს ამ შეფასებებისაგან.

შეფასებებისა და ძირითადი დაშვებების გადახედვა ხორციელდება მუდმივად. სააღრიცხვო შეფასებების გადახედვის შედეგები აღიარდება იმ პერიოდში, რომელშიც მოხდა მათი გადახედვა და ნებისმიერ შემდგომ პერიოდში, რომელზეც მათ ექნებათ გავლენა.

სააღრიცხვო პოლიტიკის გამოყენებისას კრიტიკული მოსაზრებების შესახებ ინფორმაცია, რომელიც მნიშვნელოვან გავლენას ახდენს კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში წარმოდგენილ თანხებზე, წარმოდგენილია შემდეგ შენიშვნებში:

- შენიშვნა 12- სესხების და კრედიტების სამართლიანი ღირებულება თავდაპირველი აღიარებისას..
- შენიშვნა 23 (i) (iii) – ძირითადი საშუალებების სასარგებლო მომსახურების ვადა.

ქვემოთ მოცემულ შენიშვნაში განსაზღვრულია დაშვებების ან შეფასებების გაურკვევლობა, რომლებსაც გააჩნიათ მომდევნო ფინანსური წლის განმავლობაში არსებითი კორექტირების მნიშვნელოვანი რისკი:

- შენიშვნა 7 (გ) – ძირითადი საშუალებების გაუფასურების შემოწმება: მნიშვნელოვანი მოსაზრებები, რომლებიც საფუძვლად უდევს ანაზღაურებად თანხებს, მათ შორის ძირითადი საშუალებების ანაზღაურებადობას.

სამართლიანი ღირებულების შეფასება

ჯგუფის გარკვეული სააღრიცხვო პოლიტიკა და განმარტებები მოითხოვს ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრას. სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრა შეფასებისა და განმარტების მიზნებისათვის. სამართლიანი ღირებულება ჯგუფდება სხვადასხვა დონეების მიხედვით სამართლიანი

ღირებულების იერარქიაში, შეფასების მეთოდოლოგიაში წარმოდგენილი მონაცემების საფუძველზე::

- დონე 1: კოტირებული ფასები (კორექტირების გარეშე) აქტიურ ბაზარზე ანალოგიური აქტივებისა ან ვალდებულებებისთვის.
- დონე 2: მონაცემები გარდა იმისა, რაც შედის პირველ დონეში და რომლებიც თვალსაჩინოა როგორც პირდაპირ (ფასები), ასევე ირიბად (ფასებისაგან წარმოებული).
- დონე 3: მონაცემები აქტივისა ან ვალდებულებისთვის, რომელიც არ ეყრდნობა დაკვირვებად საბაზრო მონაცემებს (არადაკვირვებადი მონაცემები)..

იმ შემთხვევაში, როდესაც აქტივის ან ვალდებულების სამართლიანი ღირებულების შესაფასებლად გამოყენებული მონაცემების დაჯგუფება შესაძლოა სამართლიანი ღირებულების სხვადასხვა დონეებში, მაშინ სამართლიანი ღირებულების შეფასების დაჯგუფება ხდება მთლიანობაში რეალური ღირებულების იერარქიის იმავე დონეში, რომელშიც ყველაზე დაბალი დონის მონაცემებია, რაც მნიშვნელოვანია მთლიანი შეფასებისთვის.

დამატებითი ინფორმაცია სამართლიანი ღირებულების შეფასების დაშვების შესახებ მოცემულია შენიშვნაში 16 (ა) – ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების რეალური ღირებულება.

5. შემოსავალი

'000ლარი	2017	2016
შემოსავალი ელექტროენერჯის გადაცემიდან	109,846	92,811
შემოსავალი ელექტროენერჯის ექსპორტიდან	10,776	7,989
შემოსავალი ელექტროენერჯის დისპეჩერიზაციიდან	8,096	8,918
შემოსავალი ტრანზიტიდან	4,642	7,654
სხვა შემოსავალი	10	2,787
სულ შემოსავლები	133,370	120,159

შემოსავალი ექსპორტიდან მოიცავს ელექტროენერჯის გადაცემიდან და დისპეჩერიზაციიდან მიღებულ შემოსავალს.

შემოსავლის გაანგარიშება ხდება საქართველოს ენერჯეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის („სემეკი“) მიერ დადგენილი გადაცემისა და დისპეჩერიზაციის ტარიფების საფუძველზე.

6. ფინანსური შემოსავალი და ფინანსური ხარჯი

'000ლარი	2017	2016
აღიარებული მოგებაში ან ზარალში		
საპროცენტო შემოსავალი საბანკო ნაშთებზე	2,744	3,214
ფინანსური შემოსავალი	2,744	3,214
საპროცენტო ხარჯი სესხებსა და კრედიტებზე	(21,280)	(19,925)
დისკონტის ამორტიზაცია რესტრუქტურის შექმნის ვალდებულებებზე	(6,220)	(5,989)
საკურსო სხვაობით გამოწვეული ზარალი	(81,292)	(70,842)
ფინანსური ხარჯი	(108,792)	(96,756)
წმინდა ფინანსური ხარჯი აღიარებული მოგებაში ან ზარალში	(106,048)	(93,542)

2017 წელს ჯგუფმა მოახდინა სესხებსა და კრედიტებზე პროცენტის კაპიტალიზაცია 3,331 ათასი ლარის ოდენობით (2016 წელს: 2,361 ათასი ლარი). იხ. შენიშვნა 7.

7. ძირითადი საშუალებები

'000ლარი	მიწა და შენობა- ნაგებობები	ელექტროგად ამცემი ხაზები	აღჭურვილობა , სატრანსპორტო საშუალებები და სხვა			სულ
			მომდინარე მშენებლობა			
ღირებულება ან პირობითი ღირებულება						
ნაშთი 2016 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	107,289	369,331	675,010	126,446	1,278,076	
დანარიცხები	989	38	486	214,434	215,947	
გასხვისებები	-	-	(405)	(6,029)	(6,434)	
გადაცემები	22,300	24,592	99,709	(146,601)	-	
ნაშთი 2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	130,578	393,961	774,800	188,250	1,487,589	

სს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემა“
2017 წლის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნები

'000ლარი	აღჭურვილობა				
	მიწა და შენობა- ნაგებობები	ელექტროგად ამცემი ხაზები	სატრანსპორტ ო საშუალებები და სხვა	მიმდინარე მშენებლობა	სულ
ნაშთი 2017 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	130,578	393,961	774,800	188,250	1,487,589
დანარიცხები	219	214	-	147,465	147,898
გასხვისებები/ჩამოწერა	-	-	(1,500)	(9,072)	(10,572)
გადაცემები	8,079	64,580	69,514	(142,173)	-
ნაშთი 2017 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	138,876	458,755	842,814	184,470	1,624,915
ცვეთა					
ნაშთი 2016 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	(27,534)	(103,476)	(134,986)	-	(265,996)
ცვეთა წლის განმავლობაში	(3,642)	(15,878)	(32,113)	-	(51,633)
გასხვისებები	-	21	373	-	394
ნაშთი 2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	(31,176)	(119,333)	(166,726)	-	(317,235)
ნაშთი 2017 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	(31,176)	(119,333)	(166,726)	-	(317,235)
ცვეთა წლის განმავლობაში	(4,258)	(24,161)	(27,253)	-	(55,672)
გასხვისებები	-	-	287	-	287
გაუფასურების ზარალი	(14,281)	(69,925)	(150,545)	(15,366)	(250,117)
ნაშთი 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	(49,715)	(213,419)	(344,237)	(15,366)	(622,737)
საბალანსო ღირებულებები					
2016 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	79,755	265,855	540,024	126,446	1,012,080
2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	99,402	274,628	608,074	188,250	1,170,354
2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	89,161	245,336	498,577	169,104	1,002,178

2017 წლის განმავლობაში მესაკუთრემ განახორციელა 528 ათასი ლარის ოდენობის შენატანი კომპანიის მიწებში, გადამცემ ხაზებსა და დაკავშირებულ აღჭურვილობაში (2016 წელს: 30,562 ათასი ლარის მიწის ნაკვეთებში და სხვა ძირითად საშუალებებში) საწესდებო კაპიტალის მატების სახით. ამ აქტივების ნომინალური თანხა არსებითად არ განსხვავდება აქტივების სამართლიანი ღირებულებებისგან.

(a) უზრუნველყოფა

2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ძირითადი საშუალებები, რომელთა საბალანსო ღირებულებები შეადგენს 61,102 ათასი ლარს (2016 წელს: 98,927 ათასი ლარი), (მიწის ნაკვეთები ელექტროგადამცემ ხაზებსა და შესაბამის ტექნიკურ აღჭურვილობასთან ერთად) დაგირავებულია საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს მიმართ სესხების, კრედიტებისა და რესტრუქტურული ვალდებულებების უზრუნველყოფის სახით (იხილეთ მე-12 და მე-13 შენიშვნები).

(b) მიმდინარე მშენებლობა

2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 169,104 ათასი ლარის ღირებულების (2016 წელს: 188,915 ათასი ლარი), მიმდინარე მშენებლობა მოიცავს 20,095 ათასი ლარის (2016 წ: 27,965 ათასი ლარი) სათადარიგო ნაწილებს და სარეზერვო აპარატურას ძირითადი საშუალებების მხარდასაჭერად, 145,698 ათასი ლარი (2016 წ: 158,283 ათასი ლარი) მიმდინარე მშენებლობა და 3,311 ათასი ლარი (2016 წ: 2,667 ათასი ლარი) კაპიტალიზირებული სასესხო ხარჯები მშენებლობასთან დაკავშირებით და ქსანის ელექტროგადამცემი ხაზების და ქვესადგურების მოდერნიზაციასთან, გადამცემი ქსელის გაძლიერების პროექტთან, ასევე სხვა გადამცემი ქსელების რეაბილიტაციის პროექტებთან დაკავშირებით.

(c) ძირითადი საშუალებების გაუფასურების შემოწმება

2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ხელმძღვანელობამ მოახდინა ჯგუფის შვილობილი კომპანიის შპს „ენერგოტრანსის“ (შემდგომში - „CGU“) ძირითადი საშუალებების მაჩვენებლის გაუფასურების შესაძლებლობის იდენტიფიცირება იმის გამო, რომ 2017 წელს შპს „ენერგოტრანსის“ წმინდა საოპერაციო ფულადი ნაკადები დაგეგმილზე მნიშვნელოვნად ნაკლები იყო, რომელიც ძირითადად განპირობებული იყო ელექტროენერჯის ტრანზიტით გამოწვეული საბიუჯეტო ფულადი ნაკადების დეფიციტით. CGU-ს ანაზღაურებადი თანხა წარმოდგენილი იყო მისი გამოყენებული ღირებულების საფუძველზე, რაც განისაზღვრა CGU-ს უწყვეტი გამოყენებით გენერირებული სამომავლო ფულადი ნაკადების დისკონტირებით.

CGU-ს საბალანსო ღირებულება, რომელიც შეადგენს 535,480 ათას ლარს, განისაზღვრა უფრო მაღალი ოდენობით, ვიდრე მისი ანაზღაურებადი თანხა, რომელიც შეადგენს 285,363 ათას ლარს და შესაბამისად გაუფასურების ხარჯი, რომელიც შეადგენს 250,117 ათას ლარს, აღიარებულია გაუფასურების ზარალში 2017 წლის განმავლობაში, რომელიც გაუნაწილდა CGU-ს პროპორციულ საფუძველზე:

შემდეგი მნიშვნელოვანი დაშვებები იქნა გამოყენებული ანაზღაურებადი თანხის შეფასებაში:

- ფულადი სახსრების მოძრაობა პროგნოზირებულია 28 წლის განმავლობაში. ხელმძღვანელობა თვლის, რომ 28 წლის გამოყენება დასაბუთებულია როგორც პერიოდი, რომელიც წარმოადგენს CGU-ს საშუალო შეწონილ დანარჩენ სასარგებლო გამოყენების ვადას, CGU-ში ინვესტიციების ანაზღაურებისთვის და ინვესტორების შემოსავლიანობის ნორმისთვის, როგორც განსაზღვრულია საქართველოს ენერჯეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის (შემდგომში - „სემეკი“) მიერ დამტკიცებული ტარიფის განსაზღვრის მეთოდოლოგიის საფუძველზე;
- დატვირთვის კოეფიციენტი 400 კვ ენერგოგადამცემი ხაზისთვის, რომელიც დაპროექტებულია პროგნოზულ პერიოდში, შეადგენს 17.53%-ს. დატვირთვის კოეფიციენტი გამოითვალა, როგორც წმინდა პროგნოზული ექსპორტის / იმპორტის მაჩვენებელი, რომელიც დაყოფილია გადამცემი ხაზის პოტენციური სიმძლავრის საფუძველზე.
- ფულადი ნაკადების შემოდინება მოსალოდნელია შემოსავლის ორი ძირითადი

წყაროდან: ელექტროენერჯის ტრანზიტი და ექსპორტი; მაგრამ მნიშვნელოვანი დეფიციტის გამო საბიუჯეტო თანხებიდან და გარეშე საბაზრო ინფორმაციიდან, შემოსავლები ელექტროენერჯის ტრანზიტიდან სავარაუდოდ შეადგენს ნულს.

- შემოსავალი დაიგემა ფაქტობრივ საოპერაციო შედეგებზე და კომპანიის ხუთწლიან ბიზნეს გეგმაზე დაყრდნობით, რომელიც შემუშავებულია საქართველოს ელექტროგადამცემი ქსელის ათწლიანი განვითარების გეგმის მიხედვით, რომელიც, თავის მხრივ, საქართველოს მთავრობის მიერ არის დამტკიცებული;

- 12.2%-იანი დაბეგვრამდე დისკონტირების განაკვეთი გამოიყენება მომავალი ფულადი ნაკადების მიმდინარე ღირებულების განსაზღვრაში. დისკონტირების განაკვეთი ასახავს შემოსავლის ნომინალურ მოთხოვნილ განაკვეთს ლარში დენომინირებული ფულადი ნაკადებისთვის კომპანიების მიერ ინვესტირებულ კაპიტალზე.

ზემოაღნიშნული შეფასებები მგრძობიარეა ცვლილებების მიმართ დისკონტირების განაკვეთში. დისკონტირების განაკვეთში 1% პუნქტის ზრდა გამოიწვევს გაუფასურების ზარალის ზრდას, რომელიც დაახლოებით შეადგენს 13,788 ათას ლარს.

8. სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები

'000ლარი	2017	2016
გრძელვადიანი მოთხოვნები		
დღგ-ს მოთხოვნა	7,458	14,796
მიმდინარე მოთხოვნები		
სავაჭრო მოთხოვნები	26,779	92,762
გაუფასურების რეზერვი სავაჭრო მოთხოვნებზე	(15,156)	(76,900)
სავაჭრო მოთხოვნები, გაუფასურების რეზერვის გამოკლებით	11,623	15,862
დღგ-ს მოთხოვნა	7,490	13,212
სხვა მოთხოვნები	4,466	5,329
გაუფასურების რეზერვი სხვა მოთხოვნებზე	(2,041)	(2,585)
	21,538	31,818

ჯგუფის მიდრეკილება საკრედიტო და სავალუტო რისკებისადმი, ასევე სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებთან დაკავშირებული გაუფასურების ზარალი წარმოდგენილია მე-16 შენიშვნაში .

9. ფული და ფულის ექვივალენტები

'000 ლარი	2017	2016
მცირე ფულადი თანხები	-	9
ბანკის ნაშთები	47,295	25,266
ფული და ფულის ექვივალენტები ფინანსური მდგომარეობის და ფულადი სახსრების მოძრაობის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში	47,295	25,275

ფულადი სახსრებისა და მათი ექვივალენტების გაუფასურებას ან ვადაგადაცილებას არ ჰქონია ადგილი.

ჯგუფის მიდრეკილება საპროცენტო განაკვეთის რისკისადმი და მგრძობიარეობის ანალიზი ფინანსურ აქტივებისა და ვალდებულებებისთვის წარმოდგენილია მე-16 შენიშვნაში.

10. კაპიტალი

(a) სააქციო კაპიტალი

აქციების რაოდენობა, თუ სხვა რამ არ არის
 მითითებული
 ნომინალური ღირებულება
 31 დეკემბრის მდგომარეობით გამოშვებული,
 სრულად განაღდებული

ჩვეულებრივი აქციები	
2017	2016
ლარი 1	ლარი 1
639,059,404	599,983,833

ჩვეულებრივი აქციების გამოშვება

2017 წლის მარტში, სექტემბერში, ნოემბერში და დეკემბერში, აქციონერთა საერთო კრებამ დაამტკიცა 8,540,000, 14,000,000, 1,000,000 და 15,000,000 (მთლიანობაში 38,540,000) ჩვეულებრივი აქციების გამოშვება, თითოეული აქცია - 1 ლარის ნომინალური ღირებულებით (2016: ნული).

(b) დაურეგისტრირებელი კაპიტალი

დაურეგისტრირებელი კაპიტალი შედგება იმ აქციონერების მიერ გაკეთებული აქტივების შენატანებისგან, რომელიც არის კომპანიის მფლობელობაში, მაგრამ ჯერ არ არის რეგისტრირებული კომპანიის წესდებაში და ასევე სხვა განსხვავებები სააქციო კაპიტალის რეგისტრირებულ თანხასა და აქციონერების მიერ შეტანილი აქტივის სამართლიან ღირებულებას შორის .

(c) დივიდენდები

საქართველოს კანონმდებლობის თანახმად, კომპანიის განაწილებადი რეზერვები შემოიფარგლება გაუნაწილებელი მოგების ნაშთით, რაც ასახულია ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების თანახმად კომპანიის მოქმედ ფინანსურ ანგარიშგებაში.

(d) საკურსო სხვაობის რეზერვი

საკურსო სხვაობის რეზერვი შედგება უცხოურ ვალუტასთან დალავშირებული ყველა სხვაობისგან, რომელიც წარმოიშობა უცხოური ოპერაციების ფინანსური ანგარიშგებების გადაყვანის შედეგად.

11. კაპიტალის მართვა

ჯგუფს არ გააჩნია კაპიტალის მართვის ოფიციალური პოლიტიკა, თუმცა ხელმძღვანელობა ცდილობს მოიძიოს საკმარისი კაპიტალის საფუძველი ჯგუფის საოპერაციო და სტრატეგიული მოთხოვნების, ასევე რეაბილიტაციის გეგმის მიზნების დასაკმაყოფილებლად (იხ. შენიშვნა 13). აღნიშნული მიიღწევა ეფექტური ფულადი სახსრების მართვის, ჯგუფის შემოსავლებისა და გასავლების მუდმივი მონიტორინგის და ძირითადად ჯგუფის საოპერაციო ფულადი ნაკადებით დაფინანსებული გრძელვადიანი საინვესტიციო გეგმების, ასევე სესხებისა და კრედიტების საშუალებით.

წლის განმავლობაში კაპიტალის მართვის მიმართ ჯგუფის მიდგომაში არავითარი ცვლილება არ მომხდარა.

არც კომპანია და არც მისი რომელიმე შვილობილი კომპანია არ ექვემდებარება გარედან დაწესებულ კაპიტალთან დაკავშირებულ მოთხოვნებს.

12. სესხები და კრედიტები

წინამდებარე შენიშვნა ითვალისწინებს ინფორმაციას ჯგუფის პროცენტური სესხებისა და კრედიტების სახელშეკრულებო პირობების შესახებ, რომლებიც განისაზღვრება

*სს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემა“
2017 წლის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნები*

ამორტიზირებული ღირებულების მიხედვით. ჯგუფის საპროცენტო განაკვეთების, უცხოური ვალუტისა და ლიკვიდურობის რისკის შესახებ დამატებითი ინფორმაციისთვის, გთხოვთ იხილოთ მე-16 შენიშვნა.

'000ლარი	2016	
	2017	1 იანვარი 2016
	ფორმულირებული	ფორმულირებული
გრძელვადიანი ვალდებულებები		
არაუზრუნველყოფილი სესხები ფინანსური დაწესებულებებიდან	580,607	602,011
უზრუნველყოფილი სესხები ფინანსური დაწესებულებებიდან	29,395	42,349
უზრუნველყოფილი სესხები დაკავშირებული მხარისგან	-	25,740
	610,002	670,100
მიმდინარე ვალდებულებები		
არაუზრუნველყოფილი სესხების მიმდინარე ნაწილი ფინანსური დაწესებულებებიდან	399,918	79,861
უზრუნველყოფილი სესხების მიმდინარე ნაწილი ფინანსური დაწესებულებებიდან	9,488	8,845
უზრუნველყოფილი სესხების მიმდინარე ნაწილი დაკავშირებული მხარისგან	34,875	10,960
	444,281	99,666

(a) პირობები და სესხის დაფარვის გრაფიკი

გადასახდელი სესხების ვადები და პირობები წარმოდგენილია შემდეგი სახით:

'000 ლარი	ვალუტა	ნომინალური საპროცენტო განაკვეთი	დაფარვის წელი	31 დეკემბერი 2017		31 დეკემბერი 2016	
				ნომინალური ღირებულება	საბალანსო ღირებულება	ნომინალური ღირებულება	საბალანსო ღირებულება
არაუზრუნველყოფილი სესხები ფინანსური ინსტიტუტებიდან:							
საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო - KfW	ევრო	KfW საორიენტაციო განაკვეთი +4%	2027	244,760	244,760	214,587	214,587
საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო - KfW	ევრო	2.2%	2025	75,052	75,052	46,764	46,764
საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო - EIB	ევრო	Euribor+0.75%	2033	216,626	216,626	208,567	208,567
საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო - EBRD	ევრო	Euribor+1%	2025-2028	176,260	176,260	152,103	152,103
საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო - KfW	ევრო	1%-1.5%	2025-2037	50,249	50,249	48,696	48,696
საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო - ADB	აშშ დოლარი	1%-1.5%	2044	112,928	112,928	112,962	112,962
საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო - IBRD	აშშ დოლარი	მსოფლიო ბანკის სასესხო სახაზინო განაკვეთები	2038	104,650	104,650	76,793	76,793

სს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემა“
2017 წლის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნები

უზრუნველყოფილი სესხები

ფინანსური

ინსტიტუტებიდან:

საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო- KfW	ევრო	4%	2021	9,366	9,366	10,538	10,538
საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო- IDA	აშშ დოლარი	მსოფლიო ბანკის სასესხო სახაზინო განაკვეთები	2022	29,516	29,516	36,832	36,832

უზრუნველყოფილი სესხები

დაკავშირებული მხარისგან:

საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო	ევრო	7.50%	2020	34,875	34,875	33,755	33,755
სულ საპროცენტო ვალდებულება				1,054,283	1,054,283	941,597	941,597

ფინანსური ვალდებულების დარღვევა

IBRD-დან მიღებულ სესხთან დაკავშირებით, სესხისა და შესაბამისი პროექტის განხორციელების შეთანხმებების თანახმად, ჯგუფმა უნდა უზრუნველყოს არანაკლებ 1 მიმდინარე აქტივების თანაფარდობა მიმდინარე ვალდებულებებთან, რომელიც გამოთვლილია როგორც დამოუკიდებელი, ასევე კონსოლიდირებული მაჩვენებლებისთვის.

შეთანხმების თანახმად, მიმდინარე აქტივები ნიშნავს ყველა აქტივს, რომლებიც, ჩვეულებრივი საქმიანობის პროცესში შესაძლებელია გარდაიქმნას ნაღდ ფულად თორმეტი თვის განმავლობაში დებიტორული დავალიანებების, გაყიდვადი ფასიანი ქაღალდების, ინვენტარისა და წინასწარ გადახდილი ხარჯის ჩათვლით, რაც ჯეროვნად ერიცხება საოპერაციო ხარჯს მომდევნო საგადასახადო წლის განმავლობაში. მიმდინარე ვალდებულებები ნიშნავს ყველა ვალდებულებას, რომელიც დაექვემდებარება ანგარიშსწორებას ან რომლის გადახდაც შესაძლებელია მოთხოვნილი იქნას არსებულ ვითარებაში თორმეტი თვის განმავლობაში, კრედიტორული დავალიანებების, მომხმარებლის ავანსის, დავალიანების მომსახურების მოთხოვნების, გადასახადებისა და გადახდების ჩათვლით გადასახადებისა და დივიდენდების სანაცვლოდ.

ხელმძღვანელობა უზრუნველყოფს ზემოაღნიშნული ფინანსური შეთანხმების კალკულაციას ყოველი წლის დასასრულს როგორც კომპანიის გაცალკევებული ფინანსური ინფორმაციის, აგრეთვე ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების („ფასს“) შესაბამისად ჯგუფის მიერ მომზადებული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების საფუძველზე.

2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კომპანიასა და ჯგუფს დარღვეული აქვთ ზემოაღნიშნული ფინანსური შეთანხმება, ვინაიდან მიმდინარე აქტივების თანაფარდობა მიმდინარე პასივებთან როგორც კომპანიის დამოუკიდებელი ფინანსური ინფორმაციის, აგრეთვე ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების („ფასს“) შესაბამისად ჯგუფის მიერ მომზადებული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების საფუძველზე ნაკლები იყო 1-ზე (რადგან 2016 წლის 31 დეკემბრის და 2015 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით,

კომპანიასა და ჯგუფს ასევე დარღვეული აქვთ ზემოაღნიშნული ფინანსური შეთანხმება). 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სესხი 316,009 ათასი ლარის ოდენობით კლასიფიცირებულ იქნა მიმდინარეს ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში. გარდა ამისა, ჯგუფმა მოახდინა თავისი 2016 წლის 31 დეკემბრის და 2015 წლის 31 დეკემბრის ნაშთების ხელახლა ფორმულირება, ვალდებულებების დარღვევასთან დაკავშირებული შეცდომების კორექტირების მიზნით, რომელიც არ იყო გამოვლენილი წინა წლებში. დეტალებისთვის იხილეთ შენიშვნა 22.

2017 წლის განმავლობაში, ნაღდი ფულის დეფიციტის გამო, საკონტრაქტო თანხები, რომელიც გადასახდელია KfW სესხის საფუძველზე, რომლის დაფარვის ვადა დგება 2027 წელს, რომელიც გაფორმებულია შპს ენერგოტრანსსა და საქართველოს მთავრობას შორის, არ იყო გადახდილი დროულად. შპს ენერგოტრანსსმა არ აწარმოა მოლაპარაკება სესხის პირობების რესტრუქტურისთვის შესახებ საქართველოს მთავრობასთან 2017 წელს, შესაბამისად საქართველოს მთავრობისგან არ იქნა მოპოვებული ოფიციალური თანხმობა 2017 წელს დასაფარი გადახდების გადავადების შესახებ. საკონტრაქტო პირობების დარღვევა წარმოადგენს ვალდებულების შეუსრულებლობის შემთხვევას სესხის ხელშეკრულების შესაბამისად, რაც საქართველოს მთავრობას ანიჭებს უპირობო უფლებას მოითხოვოს სესხის დაუყოვნებლივ დაფარვა, რომელიც შეადგენს 276,166 ათას ლარს, 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით. 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მოხდა სესხის რეკლასიფიკაცია, როგორც მიმდინარე ჯგუფის ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში.

2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, შპს ენერგოტრანსსმა დაარღვია ფინანსური ვალდებულება (სესხის მომსახურების კოეფიციენტი), რომელიც წარმოადგენილია შემდგომ სასესხო ხელშეკრულებაში EBRD-თან. ხელმძღვანელობამ მიიღო უარი შეთანხმების დარღვევაზე 2017 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის ბოლომდე. ხელმძღვანელობა აწარმოებს მოლაპარაკებას EBRD-თან ფინანსური შეთანხმების მოთხოვნების ამოღების შესახებ ზემოაღნიშნული ქვე-სესხის ხელშეკრულებიდან.

(ბ) ვალდებულებების მოძრაობის შეჯერება ფულადი სახსრები მოძრაობასთან, რომელიც წარმოიქმნა ფინანსური საქმიანობებიდან

	ვალდებულებები	ვალდებულებები	კაპიტალი	
	სესხები და კრედიტები	რესტრუქტურის იზებული ვალდებულებები	სააქციო კაპიტალი	სულ
'000 ლარი				
ნაშთი 2017 წლის 1 იანვარს	941,597	66,417	599,984	1,607,998
შემოსავლები სესხებიდან	81,056	-	-	81,056
სესხების დაფარვა	(53,290)	-	-	(53,290)
რესტრუქტურის იზებული ვალდებულებების დაფარვა	-	(10,387)	-	(10,387)
შემოსავლები სააქციო კაპიტალის გამოშვებიდან	-	-	38,540	38,540
სულ ცვლილებები ფულადი ნაკლებიდან ფინანსური საქმიანობიდან.	27,766	(10,387)	38,540	55,919
ცვლილების ეფექტი გაცვლით კურსში	81,540	625	-	82,165
საპროცენტო ხარჯი	21,280	-	-	21,280

დისკონტის ამორტიზაცია	-	6,220	-	6,220
გადახდილი პროცენტი	(17,900)	-	-	(17,900)
მფლობელის შენატანები	-	-	528	528
სულ სხვა ცვლილებები	84,920	6,845	528	92,293
ნაშთი 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	1,054,283	62,875	639,052	1,756,210

13. რესტრუქტურიზებული ვალდებულებები

'000ლარი	2017	2016
გადახდები სახელმწიფო ბიუჯეტში	48,995	58,622
სავაჭრო ვალდებულებები	28,765	28,593
სესხები და დარიცხული პროცენტი	3,586	3,983
	81,346	91,198
ამორტიზებული ხარჯების შესწორება	(18,471)	(24,781)
ნაშთი 31 დეკემბერს	62,875	66,417
მიმდინარე ვალდებულებები	15,000	10,000
გრძელვადიანი ვალდებულებები	47,875	56,417
	62,875	66,417

რესტრუქტურიზებული ვალდებულებები წარმოადგენს 2006 წლამდე წარმოშობილ თანხებს, რომელთა ანგარიშსწორებაც იქნა გადავადებული ჯგუფის რთული ფინანსური მდგომარეობის გამო. სარეაბილიტაციო გეგმის თანახმად, რომელიც შედგენილ იქნა თავდაპირველად 2006 წელს სამართალწარმოებიდან და შეთანხმდა კრედიტორთა უმრავლესობასთან, აღნიშნული სესხების ანგარიშსწორება გადავადებულ იქნა 2011 წლამდე, შესაბამისად თანხების ანგარიშსწორება მოხდება ნაწილ-ნაწილ 2023 წლამდე, სარეაბილიტაციო პერიოდის დასრულებამდე.

სარეაბილიტაციო გეგმაში მოყვანილია ჯგუფის სტრატეგიული მიზნები მომდევნო 15 წლის განმავლობაში, მასში ასევე განსაზღვრულია ჯგუფის ძირითადი საოპერაციო და ფინანსური მიზნები. სარეაბილიტაციო გეგმის თანახმად, რეაბილიტაციის მენეჯერი დანიშნულ იქნა ჯგუფის ხელმძღვანელობის მიზნით მთლიანი სარეაბილიტაციო პერიოდის განმავლობაში. ჯგუფის მთავარ კრედიტორს წარმოადგენს საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო. საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს მიმართ გადასახდელ თანხებს წარმოადგენს გადასახადები და ბაჟები, აგრეთვე სესხები და დარიცხული პროცენტი. რესტრუქტურიზებული ვალდებულებები წარმოდგენილია დისკონტირებული ღირებულებით. 2008 წელს ახალი სარეაბილიტაციო გეგმის დამტკიცების შემდეგ, ჯგუფმა შეაფასა გადავადებული ვალდებულებების რეალური ღირებულება, რათა განეხორციელებინა შესწორებები გადახდის პირობებში. სარეაბილიტაციო გეგმის დამტკიცების დღისთვის რეალურ ღირებულებად განსაზღვრულ იქნა მომავალი ფულადი ნაკადების დისკონტირებული ღირებულება 9.57%-იანი საშუალო საბაზრო საპროცენტო განაკვეთით.

14. აქტივებთან დაკავშირებული გრანტები

'000ლარი	2017	2016
ნაშთი 1 იანვრის მდგომარეობით	112,829	108,592
აღრიცხული მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში	(4,979)	(4,377)
მიღებული წლის განმავლობაში	4,878	8,614
ნაშთი 31 დეკემბრის მდგომარეობით	112,728	112,829

'000ლარი	2017	2016
გრძელვადიანი	107,797	108,533
მიმდინარე	4,931	4,296
	112,728	112,829

2017 წელს, KfW უზრუნველყო გრანტი 500/220 kV ჯვარის ქვესადგურის მშენებლობასთან დაკავშირებით, რომელიც შეადგენს 2,220 ათასი ლარს (2016: 8,614 ათასი ლარი). გარდა ამისა, 2,658 ათასი ლარი მიღებულ იქნა 2017 წელს KfW-დან გადამცემი ქსელის გაგრძელების ტექნიკურ-ეკონომიკური დასაბუთებისთვის.

ფინანსური შენატანი არ ექვემდებარება ანაზღაურებას გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც ჯგუფი არაჯეროვნად გამოიყენებს მიღებულ ფულად სახსრებს ან მნიშვნელოვან საფრთხეს შეუქმნის პროექტის განხორციელებას.

15. სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები

'000 ლარი	2017	2016
ვალდებულებები განხორციელებულ სამშენებლო სამუშაოებთან დაკავშირებით	38,168	40,542
მიღებული ავანსი და სხვა ვალდებულებები	9,771	5,496
	47,939	46,038

ჯგუფის სავალუტო და ლიკვიდურობის რისკი სავაჭრო და სხვა ვალდებულებებთან დაკავშირებით წარმოდგენილია მე-16 შენიშვნაში.

16. სამართლიანი ღირებულებები და რისკის მართვა

(a) ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება

სამართლიანი ღირებულების გაანგარიშება მიზნად ისახავს სავარაუდო ფასის მიახლოებით განსაზღვრას, რომელიც მიღებული იქნება აქტივის გასაყიდად ან გადახდილი იქნება ვალდებულების გადაცემისთვის თანმიმდევრული ტრანზაქციის გზით ბაზრის მონაწილეებს შორის შეფასების დღეს. ამასთან, გაურკვევლობის გათვალისწინებით და სუბიექტური განსჯის მეშვეობით, რეალური ღირებულება არ უნდა იქნეს ინტერპრეტირებული, როგორც რეალიზებადი აქტივების დაუყოვნებელი ნასყიდობის გზით ანვალდებულებათა გადაცემის მეშვეობით .

ჯგუფმა განსაზღვრა ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების რეალური ღირებულებები შეფასებითი მეთოდოლოგიის გამოყენებით. შეფასების მეთოდოლოგიის მიზანია სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრა, რომელიცსახავს ფასს, რომელიც უნდა იქნეს მიღებული აქტივის გასაყიდად ან გადახდილი ვალდებულების გადაცემისთვის თანმიმდევრული ტრანზაქციის ფარგლებში ბაზრის მონაწილეებს შორის შეფასების დღეს. გამოყენებული შეფასებითი მეთოდოლოგია არის დისკონტირებული ფულადი საშუალებების მოძრაობის მოდელი. ყველა ფინანსური აქტივის და ვალდებულებების რეალური ღირებულება და ანგარიშდება მომავალში ძირითადი თანხისა და დარიცხული პროცენტების ფულადი საშუალებების მოძრაობის საფუძველზე, რომელთა დისკონტირება ხდება ანგარიშგების დღეს პროცენტის

საბაზრო განაკვეთით.

ხელმძღვანელობა მიიჩნევს, რომ ჯგუფის ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების რეალური ღირებულება მიახლოებით მათი საბალანსო ღირებულების ტოლია.

(b) ფინანსური რისკის მართვა

ფინანსური ინსტრუმენტებით სარგებლობიდან გამომდინარე, ჯგუფი დგას შემდეგი რისკების წინაშე:

- საკრედიტო რისკი – შენიშვნა 16 (b)(ii);
- ლიკვიდურობის რისკი – შენიშვნა 16 (b)(iii);
- საბაზრო რისკი – შენიშვნა 16 (b)(iv).

წინამდებარე შენიშვნა წარმოადგენს ინფორმაციას ჯგუფზე ზემოთ მოყვანილი თითოეული რისკის ზეგავლენის შესახებ, ჯგუფის მიზნებს, პოლიტიკასა და პროცესებს მათი შეფასებისა და მართვისათვის, ასევე ჯგუფის ხელმძღვანელობის მიერ კაპიტალის მართვას. სხვა თანხობრივად გამოხატული ახსნა-განმარტებები მოყვანილია წინამდებარე კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში.

(i) რისკის მართვის სტრუქტურა

(ii)

მმართველთა საბჭოს აკისრია ჯგუფის რისკების მართვის საზღვრების განსაზღვრისა და მიმოხილვის პასუხისმგებლობა.

ჯგუფის რისკების მართვის მეთოდები განისაზღვრება ჯგუფის წინაშე არსებული რისკების იდენტიფიცირებისა და ანალიზის, შესაბამისი რისკების საზღვრებისა და კონტროლის დადგენისა და რისკების მონიტორინგისა და საზღვრების დაცვის მიზნით. რისკების მართვის პოლიტიკები დასისტემები განიხილებარეგულარულად საბაზრო პირობებში მომხდარი ცვლილებებისა და ჯგუფის მიერ განხორციელებული ღონისძიებების ასახვის მიზნით. ჯგუფი, მისი სასწავლო და მართვის სტანდარტებისა და პროცედურების საშუალებით, მიზნად ისახავს დისციპლინირებული და კონსტრუქციული მართვის გარემოს შემუშავებას, სადაც ყველა თანამშრომელს გაცნობიერებული ექნება მისი როლი და ვალდებულებები..

მმართველთა საბჭოს მის მიმოხილვის ვალდებულების განხორციელებაში ეხმარება შიდა აუდიტი. შიდა აუდიტი ახორციელებს რისკების მართვის კონტროლისა და პროცედურების როგორც რეგულარულ, ასევე საგანგებო მიმოხილვებს, რომლის შედეგებიც ეცნობება მმართველთა საბჭოს.

(iii) საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი წარმოადგენს ჯგუფის მიმართ წარმოშობილ ფინანსურ ზარალის მშემთხვევაში, თუ მომხმარებელი ან ფინანსური ინსტრუმენტის მონაწილე მხარე ვერ შეასრულებს ხელშეკრულებით ნაკისრ ვალდებულებებს დაწარმოიშვება ძირითადად ჯგუფის მიერ მომხმარებლებისგან მისაღები თანხებიდან და საბანკო ბალანსებიდან.

ფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულება წარმოადგენს მაქსიმალური საკრედიტო რისკის გამოვლენას.

სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები

ჯგუფის დაუცველობაზე საკრედიტო რისკის მიმართ გავლენას ახდენს ძირითადად თითოეული მომხმარებლის ინდივიდუალური მახასიათებლები. გეოგრაფიულად, საკრედიტო რისკი ძირითადად კონცენტრირებულია საქართველოში .

ხელმძღვანელობამ განსაზღვრა საკრედიტო პოლიტიკა, რომლის საფუძველზეც ხდება ყოველი ახალი მომხმარებლის ინდივიდუალური ანალიზი კრედიტუნარიანობასთან დაკავშირებით ჯგუფის სტანდარტულ ანგარიშსწორებამდე და მიწოდების პირობების შეთავაზებამდე. ჯგუფის მიმოხილვა ითვალისწინებს გარე შეფასებებს, შესაძლებლობის შემთხვევაში, და ზოგიერთ შემთხვევაში, საბანკო რეფერენციებს. კომპანიის შემოსავლების დაახლოებით 28% (2016 წელს: 42%) უკავშირდება გაყიდვების ტრანზაქციებს ცალკეულ მომხმარებელთან.

ჯგუფის მომხმარებლების 70%-ზე მეტი აწარმოებს გარიგებებს ჯგუფთან ხუთ წელზე მეტი ხნის განმავლობაში. თითქმის ყოველ საკრედიტო ზარალს ადგილი ჰქონდა აღნიშნულ პერიოდამდე.

სავაჭრო და სხვა ვალდებულებებთან დაკავშირებით ზოგადად არ მოითხოვება რაიმე სახის უზრუნველყოფა.

ჯგუფი განსაზღვრავს რეზერვს გაუფასურებასთან დაკავშირებით, რაც წარმოადგენს მის მიერ წარმოშობილი ზარალის შეფასებას სავაჭრო და სხვა ვალდებულებებთან დაკავშირებით. მისი შეღავათის ძირითად კომპონენტს წარმოადგენს კონკრეტული ზარალის კომპონენტი, რაც უკავშირდება ინდივიდუალურად მნიშვნელოვან დაუცველობას.

მაქსიმალური დაუცველობა საკრედიტო რისკების მიმართ სავაჭრო ვალდებულებებთან დაკავშირებით ანგარიშგების დღისთვის გეოგრაფიული რეგიონის მიხედვით შეადგენდა:

'000ლარი შიდა	საბალანსო ღირებულება	
	2017	2016
		11,623

გაუფასურების ზარალი

ანგარიშგების დღისთვის სავაჭრო მოთხოვნების ხანდაზმულობა შეადგენდა:

'000 ლარი	მთლიანი	გაუფასურება	მთლიანი	გაუფასურება
	2017	2017	2016	2016
არავადაგადაცილებული	11,623	-	15,862	-
ვადაგადაცილებული ერთ წელზე მეტი პერიოდით	15,156	15,156	76,900	76,900
	26,779	15,156	92,762	76,900

მომრაობა გაუფასურების რეზერვში სავაჭრო მოთხოვნებთან დაკავშირებით წლის განმავლობაში წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

'000ლარი	ინდივიდუალური გაუფასურება	
	2017	2016
ნაშთი წლის დასაწყისში	76,900	76,284
გაუფასურების ზარალი	-	616

'000ლარი	ინდივიდუალური გაუფასურება	
	2017	2016
უიმედო ვალის ჩამოწერა	(61,744)	-
ნაშთი წლის დასასრულს	15,156	76,900

რეზერვის ანგარიში სავაჭრო მოთხოვნებთან დაკავშირებით გამოიყენება გაუფასურების შედეგად მიყენებული ზარალის აღრიცხვისთვის, სანამ არ ამოიწურება ყოველგვარი შესაძლებლობა ანაზღაურებისთვის; აღნიშნული თვალსაზრისით თანხები ჩამოიწერება უშუალოდ ფინანსური აქტივებიდან.

ისტორიულად ინფორმაციაზე დაყრდნობით, ჯგუფს მიაჩნია რომ ზემოაღნიშნულის გარდა სხვა დამატებითი რეზერვი არ არის საჭირო სავაჭრო მოთხოვნებთან დაკავშირებით..

ფული და ფულის ექვივალენტები

ფულადი სახსრები და მათი ექვივალენტები განთავსებულია ბანკში, რომლის რეიტინგი სარეიტინგო სააგენტო Fitch-ის მიხედვით არის B..

(iv) ლიკვიდურობის რისკი

ლიკვიდურობის რისკი არის რისკი, როდესაც კომპანიას შეექმნება სირთულეები მიმდინარე ფინანსური ვალდებულებების დაფარვის პირობების შესრულებისას, რომელთა ანგარიშსწორებაც ხდება ფულის ან სხვა ფინანსური აქტივის მიწოდებით. ჯგუფის მიდგომა ლიკვიდურობის მართვასთან დაკავშირებით გამოიხატება იმ ფაქტის შეძლებისდაგვარად უზრუნველყოფაში, რომ მას ყოველთვის ექნება საკმარისი ლიკვიდურობა მისი ვალდებულებების შესასრულებლად მათი დადგომისას, როგორც ჩვეულებრივ, ასევე სტრესულ სიტუაციებში, მიუღებელი ზარალისა თუ ჯგუფის რეპუტაციის სარისკო შეზღავანების გარეშე..

ჯგუფი მართავს ლიკვიდურობასთან დაკავშირებულ მოთხოვნებს როგორც მოკლევადიანი, ასევე გრძელვადიანი პროექტების გამოყენებით. ხელმძღვანელობა რეგულარულად ახორციელებს ჯგუფის ფულადი ნაკადების ყოველთვიური პროგნოზების მონიტორინგს. კომპანიამ განსაზღვრა ყოველწლიური ბიუჯეტების პროცესი მის აქციონერთან ერთად. ბიუჯეტს განიხილავს სამეთვალყურეო საბჭო და ამოწმებს აქციონერი. ბიუჯეტის განახლება ხდება ყოველთვიურად ფაქტიურ შედეგებზე დაყრდნობით. ჯგუფის მიზანს წარმოადგენს ფულისა და ფულადი ექვივალენტებს დონის შენარჩუნება მომავალი 60 დღის განმავლობაში ფინანსურ ვალდებულებებზე მოსალოდნელ ფულად გადინებაზე გადაჭარბებული ოდენობით.

ხელმძღვანელობა თვლის, რომ 2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფს გააჩნია საკმარისი ლიკვიდურობა, რათა შეასრულოს თავისი ვალდებულებები დროულად, ვინაიდან მომავალ წლებში ხელმძღვანელობა ელოდება საოპერაციო საქმიანობიდან წმინდა ფულადი ნაკადების არსებით ზრდას. ასეთი მოლოდინები ეფუძნება ვარაუდს, რომ სემეკი თანახმაა ელექტროენერჯის გადაცემის და დისპეტჩერიზაციის ტარიფების ზრდაზე. სემეკი ითვალისწინებს დაგეგმილი ელექტროენერჯის გადაცემის მოცულობების ოდენობას ტარიფების განსაზღვრის დროს. ხელმძღვანელობა ელოდება, რომ ელექტროენერჯის გადაცემის საქმიანობები გაიზარდება მოხმარების საერთო ზრდის შედეგად, რაც შესაბამისად განაპირობებს

ტარიფების შემდგომ და კომპანიის შემოსავლების ზრას. მოხმარების ზრდა მატულობს მიმდინარე პერიოდებში და ხელმძღვანელობა ითვალისწინებს, რომ ეს ტენდენცია გაგრძელდება მომავალშიც.

გარდა ამისა, 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფს გააჩნია 14,948 ათასი ლარის ოდენობის ანაზღაურებადი დღგ, რომლის საქართველოს საგადასახადო ორგანოებიდან უკან მოთხოვნა შესაძლებელია და დაახლოებით 488,632 ათასი ლარის ოდენობის გამოუყენებელი საკრედიტო ხაზი საერთაშორისო ფინანსურ ინსტიტუტებში. გამოუყენებელი საკრედიტო ხაზი შესაძლებელია ჩამოიწეროს, კაპიტალური ხარჯის გაწევისას.

ჯგუფს ეკისრება ძირითადი საშუალებების შესყიდვის სახელშეკრულებო ვალდებულება 165,295 ათასი ლარის ოდენობით (იხილეთ მე-17 შენიშვნა). კაპიტალის ვალდებულებები უკავშირდება სხვადასხვა პროექტით გათვალისწინებულ სამშენებლო სამუშაოებს და დაფინანსდება გამოუყენებელი სესხებიდან საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტებიდან.

როგორც მითითებულია მე-12 შენიშვნაში, შეთანხმებების დარღვევის გამო, სესხები და კრედიტები ეკლასიფიცირდა მიმდინარე ვალდებულებებად, რითაც გაიზარდა სხვაობა მიმდინარე აქტივებსა და მიმდინარე ვალდებულებებს შორის 432,386 ათას ლარამდე 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით. ხელმძღვანელობა თვლის, რომ კრედიტორების მხრიდან სესხებისა და კრედიტების დაუყოვნებლივ გადახდის მოთხოვნის უფლების მიუხედავად, ფაქტობრივი მოთხოვნის ალბათობა მცირეა ჯგუფის შესაძლებლობიდან გამომდინარე - გამოასწოროს შეთანხმებების დარღვევა უარის განცხადების მოპოვების გზით კრედიტორებისგან. გარდა ამისა მიღებულია მხარდაჭერის წერილი საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროდან (საბოლოო მაკონტროლებელი მხარე), რომელშიც საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო გამოხატავს სურვილს და შესაძლებლობას დამატებითი ფინანსური და სხვა მხარდაჭერა გაუწიოს შპს ენერგოტრანსს, საჭიროების შემთხვევაში უფლება მისცეს შპს ენერგოტრანსს დაფაროს თავისი ფინანსური ვალდებულებები ვადის დადგომისას. სხვაობა შპს ენერგოტრანსის მიმდინარე აქტივებსა და მიმდინარე ვალდებულებებს შორის შეადგენდა 314,222 ათას ლარს 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

ჯგუფის ზარალი 2017 წლის 31 დეკემბრის და 2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ძირითადად გამოწვეული იყო შპს ენერგოტრანსის ძირითადი საშუალებების გაუფასურების და სავალუტო კურსის მერყეობის უარყოფითი გავლენით (შენიშვნა 7). ხელმძღვანელობა თვლის, რომ აღნიშნული ფაქტორები არის არაგანმეორებადი თავისი ბუნებით და რომ კომპანია გახდება მომგებიანი 2019 წლიდან.

ქვემოთ წარმოდგენილია ანგარიშგების თარიღისთვის ფინანსური ვალდებულებების დაფარვის სახელშეკრულებო დანარჩენი ვადები. თანხები არის მთლიანი და არადისკონტირებული შეფასებული საპროცენტო გადახდების ჩათვლით და მოთხოვნებისა და ვალდებულებების ურთიერთკომპენსაციის შესახებ შეთანხმებების გავლენის გარეშე.

31 დეკემბერი 2017

სს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემა“
2017 წლის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნები

'000ლარი	სახელმწიფო ფულადი სახსრების				
	საბალანსო დირებულება	ნაკადები	1 წლამდე	1-5 წელი	5 წელზე მეტი
არაწარმოებული ფინანსური ვალდებულებები					
სესხები ფინანსური დაწესებულებებიდან	1,019,408	1,485,038	414,117	273,683	797,238
უზრუნველყოფილი სესხი დაკავშირებული მხარიდან	34,875	35,178	35,178	-	-
რესტრუქტურირებული ვალდებულებები	62,875	81,347	15,000	60,000	6,347
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	47,939	49,436	49,436	-	-
	1,165,097	1,650,999	513,731	333,683	803,585

31 დეკემბერი 2016
ხელახლა
ფორმულირებული

'000ლარი	სახელმწიფო ფულადი სახსრების				
	საბალანსო დირებულება	ნაკადები	1 წლამდე	1-5 წელი	5 წელზე მეტი
არაწარმოებული ფინანსური ვალდებულებები					
სესხები ფინანსური დაწესებულებებიდან	907,842	1,153,662	144,438	312,306	696,918
უზრუნველყოფილი სესხი დაკავშირებული მხარიდან	33,755	39,256	11,101	28,155	-
რესტრუქტურირებული ვალდებულებები	66,417	91,152	10,000	70,000	11,152
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	46,038	46,038	46,038	-	-
	1,054,052	1,330,108	211,577	410,461	708,070

არ არის მოსალოდნელი, რომ ანგარიშსწორების ვადის დადგომის ანალიზში გათვალისწინებული ფულადი ნაკადები შესაძლებელია წარმოდგენილი იქნას მნიშვნელოვნად ადრე ან მნიშვნელოვნად განსხვავებული თანხებით .

(v) საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკი არის რისკი, რომლის შემთხვევაშიც საბაზრო ფასებში, როგორცაა უცხოური ვალუტის გაცვლითი კურსები, საპროცენტო განაკვეთები და კაპიტალის ღირებულებები, მომხდარი ცვლილებები გავლენას ახდენს ჯგუფის შემოსავალზე ან მისი ფინანსური ინსტრუმენტების ფლობის ღირებულებაზე. საბაზრო რისკის მართვის მიზანს წარმოადგენს საბაზრო რისკების მიმართ დაუცველობის მართვა და კონტროლი დადგენილი პარამეტრების ფარგლებში, შემოსავლის ოპტიმიზების გზით.

ჯგუფი არ იყენებს ჰეჯირების ანგარიშგებას სარგებელსა თუ ზარალში მერყეობის მართვის მიზნით.

სავალუტო რისკი

უცხოური ვალუტის რისკი წარმოადგენს რისკს, რომელიც ითვალისწინებს ფინანსური ინსტრუმენტის სამართლიანი ღირებულების ან სამომავლო ფულადი ნაკადების ცვლილებას უცხოური ვალუტის გაცვლის კურსის მერყეობის მიზეზით. ჯგუფის დაუცველობა უცხოური ვალუტის გაცვლის განაკვეთში მომხდარი ცვლილებების მიმართ ძირითადად უკავშირდება უცხოურ ვალუტაში ნომინირებულ ფინანსურ ვალდებულებებს. ჯგუფი არ ახდენს ჰეჯირებას სავალუტო რისკის მიმართ მის მგრძობელობაზე..

დაუცველობა სავალუტო რისკის მიმართ

ჯგუფის დამოკიდებულება სავალუტო რისკზე წარმოდგენილია შემდეგი სახით პირობით თანხებზე დაყრდნობით:

'000ლარი	აშშ დოლარში	ევროში	აშშ დოლარში	ევროში
	დენომინირებ	დენომინირებ	დენომინირებ	დენომინირებ
	ული	ული	ული	ული
	2017	2017	2016	2016
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	1,578	95	4,187	17
ფული და ფულის ეკვივალენტები	12,383	99	12,419	3,374
სესხები და კრედიტები	(247,094)	(807,188)	(226,587)	(715,010)
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	(11,576)	(21,545)	(7,787)	(23,196)
რესტრუქტურირებულ ვალდებულებები	(7,052)	(4,041)	(7,676)	(3,777)
რისკის წმინდა სიდიდე	(251,762)	(832,580)	(225,444)	(738,592)

წლის განმავლობაში გამოყენებული იქნა შემდეგი მნიშვნელოვანი ვალუტების გაცვლითი კურსები:

ლარში	საშუალო კურსი		ანგარიშგების დღის კურსი	
	2017	2016	2017	2016
1 აშშ დოლარი	2.5086	2.3667	2.5922	2.6468
1 ევრო	2.8322	2.6172	3.1040	2.7940

მგრძობელობის ანალიზი

ლარის გამყარება/შესუსტება, როგორც ეს ქვემოთაა ნაჩვენები, ევროსა და აშშ დოლარის მიმართ 31 დეკემბრის მდგომარეობით, გაზრდის (შემცირებს) მოგებას ან ზარალს საშემოსავლო გადასახადამდე ქვემოთ მოცემული თანხების ოდენობით. გავლენა არ აღინიშნა სხვა საერთო შემოსავალსა თუ უშუალოდ კაპიტალზე. მოცემული ანალიზი დაფუძნებულია უცხოური ვალუტის გაცვლის კურსის ცვლილებებზე, რაც კომპანიამ მიიჩნია საკმაოდ შესაძლებლად ანგარიშგების პერიოდის დასასრულს. ანალიზის თანახმად ივარაუდება, რომ ყველა სხვა ცვლადები, განსაკუთრებით საპროცენტო განაკვეთები, რჩება უცვლელი სახით.

2016 წლისათვის ანალიზი განხორციელდა იგივე საფუძველზე.

'000 ლარი	გამყარება	შესუსტება
	მოგება	(ზარალი)

31 დეკემბერი 2017

'000 ლარი	გამყარება	შესუსტება
	მოგება	(ზარალი)
აშშ დოლარი (10% იანი მოძრაობა)	25,176	(25,176)
ევრო (10% იანი მოძრაობა)	83,258	(83,258)
31 დეკემბერი 2016		
აშშ დოლარი (20% იანი მოძრაობა)	45,089	(45,089)
ევრო (10% იანი მოძრაობა)	73,859	(73,859)

საპროცენტო განაკვეთის რისკი

საპროცენტო განაკვეთებთან დაკავშირებით მომხდარი ცვლილებები ძირითადად აისახება სესხებსა და კრედიტებზე მათი რეალური ღირებულების (ფიქსირებული განაკვეთის დავალიანება) ან მათი სამომავლო ფულადი ნაკადების (ცვალეზადი განაკვეთის დავალიანება) ცვლილებით. ხელმძღვანელობას არ გააჩნია ფორმალური პოლიტიკა იმისა, რომ განსაზღვროს თუ რა სახის უნდა იყოს ჯგუფის მგრძობელობა ფიქსირებული ან ცვალეზადი განაკვეთების მიმართ. თუმცა ახალი სესხის ან ახალი კრედიტის აღებისას, ხელმძღვანელობა გადაწყვეტს იქნება თუ არა ფიქსირებული ან ცვალეზადი განაკვეთი უფრო ხელსაყრელი ჯგუფისთვის მოსალოდნელი დროის განმავლობაში, ვადის ამოწურვამდე.

პროფილი

ანგარიშგების დღისთვის ჯგუფის პროცენტთან ფინანსური ინსტრუმენტების საპროცენტო განაკვეთის პროფილი წარმოდგენილი იყო შემდეგნაირად:

'000ლარი	საბალანსო ღირებულება	
	2017	2016
ფიქსირებული განაკვეთის ინსტრუმენტები		
ფინანსური აქტივები	47,295	25,266
ფინანსური ვალდებულებები	(282,470)	(252,715)
	235,175	(227,449)
ცვალეზადი განაკვეთის ინსტრუმენტები		
ფინანსური ვალდებულებები	(771,812)	(688,882)
	(771,812)	(688,882)

სამართლიანი ღირებულების მგრძობელობის ანალიზი ფიქსირებული განაკვეთის ინსტრუმენტებთან დაკავშირებით

ჯგუფი არ აგებს პასუხს ფიქსირებული განაკვეთის მქონე ფინანსურ ინსტრუმენტებთან დაკავშირებით სამართლიანი ღირებულების სახით მოგების ან ზარალის მეშვეობით ან გასაყიდად ხელმისაწვდომობის სახით. შესაბამისად საპროცენტო განაკვეთებში განხორციელებულ ცვლილებას ანგარიშგების დღისთვის არ ექნებოდა რაიმე გავლენა მოგებაზე ან ზარალზე კაპიტალში.

ფულადი სახსრების ნაკადების მგრძობელობის ანალიზი ცვალეზადი განაკვეთის ინსტრუმენტებზე

ანგარიშგების დღისთვის საპროცენტო განაკვეთებში 100 საბაზო პუნქტის ცვლილებამ გაზარდა (შემცირა) კაპიტალი და გადასახადების შემოსავლის ან გასავლის წმინდა ღირებულება ქვემოთ ნაჩვენები თანხის ოდენობით. აღნიშნული ანალიზის

საფუძველზე მტკიცდება, რომ ყველა სხვა ცვლილებები, კერძოდ, უცხოური ვალუტის გაცვლის განაკვეთები, რჩება უცვლელად. 2016 წლის ანალიზი ტარდება იგივე საფუძველებზე..

	მოგება ან (ზარალი)	
	100 საბაზისო პუნქტით ზრდა	100 საბაზისო პუნქტით შემცირება
’000 ლარი		
2017		
ცვლადი განაკვეთის ინსტრუმენტები	(7,718)	7,718
ფულადი სახსრების ნაკადების მგრძნობელობა (წმინდა სიდიდე)	(7,718)	7,718
2016		
ცვლადი განაკვეთის ინსტრუმენტები	(6,889)	6,889
ფულადი სახსრების ნაკადების მგრძნობელობა (წმინდა სიდიდე)	(6,889)	6,889

17. კაპიტალთან დაკავშირებული ვალდებულებები

2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფს ნაკისრი აქვს გრძელვადიანი სახელმეკრულებო ვალდებულება 165,295ათასი ლარის ოდენობით (2016 წელს: 100,150 ათასი ლარი) ელექტროენერჯის გადამცემი ხაზების მშენებლობისა და რეაბილიტაციისთვის აღჭურვილობის შესყიდვასთან დაკავშირებით.

კაპიტალთან დაკავშირებული ვალდებულებები ეხება პროექტთან დაკავშირებულ სხვადასხვა სამშენებლო სამუშაოებს და დაფინანსდება საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტებისგან გაუცემელი სესხებით

18. გაუთვალისწინებელი გარემოებები

(a) დაზღვევა

საქართველოს სადაზღვევო ინდუსტრია განვითარების ეტაპზე იმყოფება და დაზღვევის მრავალი ფორმა, რომლებიც მიღებულია მსოფლიოს სხვა ქვეყნებში, ამჟამად არ არის ხელმისაწვდომი. ჯგუფი სრულად ვერ აზღვევს დანადგარებს, ბიზნესის გამართულ მუშაობას, მესამე მხარის მიმართ ნაკისრ ვალდებულებებს ჯგუფის ქონებაზე უბედური შემთხვევებისა თუ ჯგუფის მიერ განხორციელებულ ოპერაციების შედეგად წარმოშობილი, ასევე ბუნებრივი მოვლენებით გამოწვეული ზიანის შემთხვევაში. სანამ მოხდება ჯგუფის სათანადოდ დაზღვევა, არსებობს რისკი იმისა, რომ ზარალი ან აქტივების დაზიანება მატერიალურ ზარალს მიაყენებს ჯგუფის საოპერაციო და ფინანსურ მდგომარეობას.

(b) სასამართლო დავები

საქმიანობის ნორმალური მიმდინარეობის პროცესში ჯგუფი წარმოადგენს სამართალწარმოების, სასამართლო პროცესებისა და დავების მხარეს. ხელმძღვანელობას სჯერა, რომ აღნიშნული სამართალწარმოებიდან ან სარჩელებიდან წარმოშობილი საბოლოო ვალდებულება, ასეთის არსებობის შემთხვევაში, არ იქონიებს მატერიალურად არახელსაყრელ ეფექტს ფინანსურ მდგომარეობასა თუ სამომავლო

ოპერაციების შედეგებზე..

(c) დაბეგვრის გაუთვალისწინებელი გარემოებები

საქართველოს საგადასახადო სისტემა შედარებით ახალია და მისთვის დამახასიათებელია სასამართლო გადაწყვეტილებებისა და დებულებების ხშირი ცვლილება. საგადასახადო ნორმები ხშირად ბუნდოვანი და წინააღმდეგობრივია და სხვადასხვა საგადასახადო ორგანოს მიერ სხვადასხვაგვარად განიმარტება. საგადასახადო კანონმდებლობის დარღვევის შემთხვევაში, საგადასახადო ორგანოს არ შეუძლია კომპანიას დააკისროს დამატებითი საგადასახადო ვალდებულება, ჯარიმა ან საურავი, თუ სამართალდარღვევიდან სამი წელია გასული..

ზემოთხსენებული საგადასახადო გარემო ქმნის საგადასახადო რისკებს, რომლებიც საქართველოში უფრო არსებითია, ვიდრე სხვა ქვეყნებში. ხელმძღვანელობის აზრით, იგი ადეკვატურად ასრულებს საგადასახადო ვალდებულებებს, ხელმძღვანელობს რა საქართველოში მოქმედი საგადასახადო კანონმდებლობის ინტერპრეტაციების ოფიციალური აქტებისა და სასამართლოს გადაწყვეტილებების შესაბამისად. თუმცა, შესაბამისი საგადასახადო ორგანოების კომპანიისაგან განსხვავებულმა პოზიციამ შესაძლოა არსებითი გავლენა იქონიოს ამ ფინანსურ ანგარიშგებაზე, თუ აღნიშნული ორგანოები წარმატებით განახორციელებენ მათ ინტერპრეტაციებს.

19. ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან

(a) მაკონტროლებელ ორგანოებთან ურთიერთობა

კომპანიის უშუალო და ძირითად მშობელ კომპანიას წარმოადგენს სს „საპარტნიორო ფონდი“, ხოლო ძირითად მაკონტროლებელ ორგანოს წარმოადგენს საქართველოს მთავრობა. სს „საპარტნიორო ფონდი“ წარადგენს საჯაროდ ხელმისაწვდომ ფინანსურ ანგარიშგებას კომპანიის ვებ-გვერდზე.

(b) ოპერაციები მმართველ რგოლთან

(i) ხელმძღვანელობის ანაზღაურება

ხელმძღვანელობის მმართველმა რგოლმა წლის განმავლობაში მიიღო შემდეგი ანაზღაურება, რომელიც ჩართულია სახელფასო ხარჯებში:

’000ლარი	2017	2016
ხელფასები და ბონუსები	1,913	1,795

ოპერაციები მთავრობასთან დაკავშირებულ ორგანიზაციებთან

რომლებიც წარმოადგენილია საქართველოს ხელისუფლების კონტროლის, ერთობლივი კონტროლის ან მნიშვნელოვანი გავლენის ქვეშ. ჯგუფმა აირჩია ბასს (IAS) 24-ის მიხედვით დასაშვები გამონაკლისი დაკავშირებული მხარის გამჟღავნებული ინფორმაციები, რაც იძლევა შესაბამისი მხარის მიერ ინფორმაციის გამჟღავნების შემცირებულ შესაძლებლობას სამთავრობო ორგანოებთან განხორციელებულ ტრანზაქციებთან დაკავშირებით.

ჯგუფის ყოველგვარი სესხი და კრედიტი, ასევე აღნიშნულ სესხებსა და კრედიტებზე განსაზღვრული საპროცენტო ხარჯი ექვემდებარება ანგარიშსწორებას საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს მიმართ. აქტივებთან დაკავშირებით ჯგუფის გრანტები

ძირითადად მიიღება იმ ტრანზაქციებიდან, სადაც საქართველოს ხელისუფლება მოქმედებს შუამავლის სახით. ჯგუფის რესტრუქტურის ვალდებულებები ძირითადად შედგება საქართველოს ხელისუფლების ან ხელისუფლების ორგანოების მიმართ განსაზღვრული გადასახდელებისგან.

ჯგუფის შემოსავლის დაახლოებით 34% (2016 წელს: 27%) მიიღება სამი საწარმოდან, რომელთა მნიშვნელოვანი ნაწილიც წარმოდგენილია ან კონტროლდება საქართველოს ხელისუფლების მიერ..

20. შვილობილი კომპანიები

შვილობილი კომპანია	დაფუძნების ქვეყანა	2017	2016
		საკუთრება / ხმის მიცემის უფლება	საკუთრება / ხმის მიცემის უფლება
შპს „ენერგოტრანსი“	საქართველო	100%	100%
სს „Karcac Energy“	თურქეთი	100%	100%

21. შეფასების საფუძველი

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მომზადდა ისტორიული ღირებულების პრინციპზე დაყრდნობით..

22. ხელახლა ფორმულირება - შეცდომების გამოსწორება

2017, 2016 და 2015 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფმა და კომპანიამ დაარღვია ფინანსური შეთანხმება, იხილეთ შენიშვნა 12(ბ) (ჯგუფმა უნდა შეინარჩუნოს არანაკლებ 1 მიმდინარე აქტივების თანაფარდობა მიმდინარე ვალდებულებებთან), რომელიც წარმოდგენილია შემდგომ სასესიო ხელშეკრულებაში EBRD-თან. ხელმძღვანელობამ არ მოიპოვა უარი შეთანხმების დარღვევაზე 2015 წლის 31 დეკემბრით, 2016 წლის 31 დეკემბრით და 2017 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის ბოლომდე. ეს წარმოადგენს ვალდებულების შეუსრულებლობის შემთხვევას, რაც EBRD-ს ანიჭებს უპირობო უფლებას მოითხოვოს სესხის დაუყოვნებლივ დაფარვა. შეთანხმების დარღვევის ეფექტი არ აისახა ფინანსურ ანგარიშგებებში 2016 წლის 31 დეკემბრით და 2015 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლებისთვის. შეცდომა გამოსწორდა თითოეული ზემოქმედებული ფინანსური ანგარიშგების პუნქტის ხელახლა ფორმულირებით წინა პერიოდებისთვის. ქვემოთ ცხრილში შეჯამებულია ზემოქმედება ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებებზე.

<i>31 დეკემბერი 2016</i>			
	მანამდე წარმოდგენილი	კორექტირებები	ხელახლა ფორმულირებ ული
სესხები და კრედიტები	867,520	(76,793)	790,727
სულ არამიმდინარე ვალდებულებები	867,520	(76,793)	790,727
სესხები და კრედიტები	74,077	76,793	150,870
სულ მიმდინარე ვალდებულებები	74,077	76,793	150,870

<i>31 დეკემბერი 2015</i>			
	მანამდე წარმოდგენილი	კორექტირებები	ხელახლა ფორმულირებ ული
სესხები და კრედიტები	688,549	(18,449)	670,100
სულ არამიმდინარე ვალდებულებები	688,549	(18,449)	670,100
სესხები და კრედიტები	81,217	18,449	99,666
სულ მიმდინარე ვალდებულებები	81,217	18,449	99,666

23. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა

ქვემოთ წარმოდგენილი სააღრიცხვო პოლიტიკა გამოიყენება თანმიმდევრულად წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსურ ანგარიშგებაში წარმოდგენილი პერიოდის განმავლობაში და უწყვეტად ხორციელდება ჯგუფში შემავალი საწარმოების მიერ.

(a) კონსოლიდაციის საფუძველი

შვილობილი კომპანიები

შვილობილი კომპანიები წარმოადგენენ ჯგუფის მიერ კონტროლირებად საწარმოებს. ჯგუფი აკონტროლებს საწარმოს, როდესაც ის დაკავშირებულია, უფლებამოსილია ცვალებად ამონაგებზე საწარმოსთან ჩართულობით და შესწევთ უნარი იმოქმედონ ხსენებულ შემოსავლებზე, საწარმოზე მათი უფლებების გამოყენებით. შვილობილი კომპანიების ფინანსური ანგარიშგებები გათვალისწინებულია კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებებში კონტროლის დაწყების თარიღიდან მისი შეწყვეტის თარიღამდე. შვილობილი კომპანიების სააღრიცხვო პოლიტიკა შეიცვალა საჭიროების შესაბამისად, ჯგუფის მიერ მიღებული პოლიტიკის გათვალისწინებით.

(i) კონტროლის დაკარგვა

კონტროლის დაკარგვისას, ჯგუფი აღარ აღიარებს შვილობილი კომპანიის აქტივებსა და ვალდებულებებს, არაკონტროლირებად წილებსა და შვილობილ კომპანიასთან დაკავშირებული კაპიტალის სხვა კომპონენტებს. კონტროლის დაკარგვისას წარმოშობილი ნებისმიერი ნამატი ან დეფიციტი ჩაითვლება მოგებაში ან ზარალში. იმ შემთხვევაში, თუ ჯგუფი შეინარჩუნებს რაიმე წილს წინა შვილობილ კომპანიაში, მაშინ აღნიშნული წილი გამოითვლება იმ დღისთვის არსებული რეალური ღირებულების მიხედვით, როდესაც ადგილი ჰქონდა კონტროლის დაკარგვას. შედეგად ის აღირიცხება, როგორც კაპიტალში ჩათვლილი ინვესტიციების მიმღებად, ან გასაყიდად წარმოდგენილ ფინანსურ აქტივად, რომელიც დამოკიდებულია მიღებული გავლენის დონეზე.

(ii) კონსოლიდაციისას გაუქმებული ოპერაციები

შიდა ჯგუფური ბალანსები და ტრანზაქციები, ასევე ნებისმიერი არარეალიზებული შემოსავალი და ხარჯი, რომელიც წარმოიქმნება შიდა ჯგუფური ტრანზაქციებიდან, გაუქმდება კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას.

(b) შემოსავალი

(i) მომსახურებები

შემოსავლების აღიარება ხორციელდება იმ მოცულობით, რომლითაც ჯგუფი უზრუნველყოფს მომსახურებების გაწევას ხელშეკრულების თანახმად. შემოსავლის ოდენობა შესაძლებელია განისაზღვროს საიმედოდ და სავარაუდოდ მოხდება ოპერაციასთან დაკავშირებული ეკონომიკური სარგებლის შემოდინება ჯგუფში. შემოსავლების შეფასება ხდება მიღებული შეგებებული დაკმაყოფილების სამართლიანი ღირებულების თანახმად, სარეალიზაციო გადასახადებისა და მოსაკრებლების გამოკლებით.

ჯგუფი შემოსავლებს ღებულობს ძირითადად საქართველოს მთელ ტერიტორიაზე ელექტროენერჯის გადაცემისა და დისპეჩერიზაციის საფუძველზე. შემოსავლების აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც ადგილი აქვს მომსახურების ფაქტიურად გაწევას ანგარიშგების თარიღისთვის გადაცემული და დისპეჩერიზებული ელექტროენერჯის მოცულობის საფუძველზე.

(ii) სახელმწიფო გრანტები

სახელმწიფო გრანტების პირველადი აღიარება ხდება სამართლიანი ღირებულების მქონე გადავადებული შემოსავლის სახით, როდესაც არსებობს სათანადო საფუძველი ვარაუდისა, რომ ასეთი გრანტი იქნება მიღებული და ჯგუფი დააკმაყოფილებს გრანტთან დაკავშირებით არსებულ პირობებს და შემდგომ აღიარებული იქნება შემოსავალში ან ზარალში სხვა შემოსავლის სახით სისტემატიურად, აქტივის სრული საექსპლუატაციო ვადის განმავლობაში. გრანტები, რომლებიც ახდენენ ჯგუფის მიმართ გაწეული ხარჯების ანაზღაურებას, აღიარებული იქნება შემოსავალში ან ზარალში სხვა შემოსავლის სახით სისტემატიურად იმავე პერიოდით, რომელშიც ადგილი ჰქონდა ხარჯების აღიარებას..

(c) ფინანსური შემოსავალი და ხარჯები

ჯგუფის ფინანსური შემოსავალი და ფინანსური ხარჯი მოიცავს:

- ინვესტირებული ფულადი სახსრების საპროცენტო შემოსავალს;
- გაუფასურების ღირებულებით გამოთვლილ ფინანსურ ვალდებულებებთან დაკავშირებულ საპროცენტო ხარჯს;
- უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილებით მიღებულ სარგებელს ან ზარალს ფინანსურ აქტივებთან და ფინანსურ ვალდებულებებთან დაკავშირებით.

საპროცენტო შემოსავლის ან ხარჯის აღიარება ხდება მის მოგებაზე ან ზარალზე დარიცხვისთანავე, ეფექტური პროცენტის გამოთვლის მეთოდის გამოყენებით. სასესხო ხარჯი, რომელიც პირდაპირ არ უკავშირდება კვალიფიციური აქტივების შესყიდვას, მშენებლობას ან წარმოებას, აღიარებული იქნება ეფექტური პროცენტის გამოთვლის მეთოდთან გამოყენებულ მოგებასა თუ ზარალში. უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილებით მიღებული სარგებელი ან ზარალი წარმოდგენილია წმინდა საფუძველზე როგორც ფინანსური შემოსავალი ან ფინანსური ხარჯი, რაც დამოკიდებულია იმ

ფაქტზე, წარმოდგენილია თუ არა უცხოური ვალუტის მოძრაობა წმინდა მოგების ან წმინდა ზარალის მდგომარეობაში.

(d) უცხოური ვალუტა

(i) ოპერაციები უცხოურ ვალუტაში

უცხოურ ვალუტაში გამოხატული ტრანზაქციები კონვერტირდება ჯგუფის საწარმოების შესაბამის ფუნქციონალურ ვალუტაში ტრანზაქციების განხორციელების დღეს დადგენილი ვალუტის გაცვლის კურსის მიხედვით. ანგარიშგების თარიღისთვის, უცხოურ ვალუტაში წარმოდგენილი ფულადი ერთეულები გადაანგარიშებულია ამავე თარიღისთვის არსებული ვალუტის გაცვლის კურსის მიხედვით. ფულად ერთეულებზე უცხოური ვალუტის მოგება ან ზარალი წარმოადგენს სხვაობას პერიოდის დასაწყისისთვის ფუნქციონალურ ვალუტაში წარმოდგენილ ამორტიზირებულ ხარჯს, რომელიც მორგებულია არსებულ პროცენტზე და პერიოდის განმავლობაში განხორციელებულ ანგარიშსწორებებზე, და უცხოურ ვალუტაში წარმოდგენილ ამორტიზირებულ ხარჯს შორის, რომელიც კონვერტირდება ანგარიშგების პერიოდის დასასრულს არსებული ვალუტის გაცვლის კურსის მიხედვით.

უცხოურ ვალუტაში წარმოდგენილი არაფულადი ერთეულები, რომლებიც დაანგარიშდება ისტორიული ღირებულებით, კონვერტირდება ტრანზაქციის დღისთვის არსებული ვალუტის გაცვლის კურსის მიხედვით.

ვალუტის გადაფასებით გამოწვეული საკურსო სხვაობა აისახება პერიოდის მოგებაში ან ზარალში..

(ii) უცხოური ოპერაციები

უცხოური ოპერაციებით გათვალისწინებული აქტივები და ვალდებულებები კონვერტირდება ქართულ ლარში ანგარიშგების თარიღისთვის არსებული ვალუტის გაცვლის კურსის მიხედვით. უცხოური ოპერაციების შემოსავალი და ხარჯები კონვერტირდება ქართულ ლარში ტრანზაქციის განხორციელების დღისთვის არსებული ვალუტის გაცვლის კურსის შესაბამისად.

უცხოურ ვალუტასთან დაკავშირებული სხვაობები აღიარებულია სხვა საერთო შემოსავალში და წარმოდგენილია კაპიტალში უცხოური ვალუტის გადაფასების რეზერვში. იმ შემთხვევაში, თუ უცხოურ ოპერაციაზე შეწყდება ამგვარი კონტროლი, აღარ იქნება წარმოდგენილი მნიშვნელოვანი გავლენა ან ერთობლივი კონტროლი, აღნიშნულ უცხოურ ოპერაციასთან დაკავშირებულ გადაფასების რეზერვში წარმოდგენილი საერთო თანხა ხელახლა კლასიფიცირდება მოგებად ან ზარალად, გასხვისებაზე დარიცხული მოგების ან ზარალის ნაწილის სახით..

(e) თანამშრომელთა მოკლევადიანი სარგებელი

თანამშრომლის მოკლევადიანი სარგებლის ვალდებულებები აღირიცხება დისკონტირებულ საფუძველზე და გაიწერება ხარჯებში შესაბამისი მომსახურებების გაწევისთანავე. ვალდებულების აღიარება ხდება იმ თანხასთან დაკავშირებით, რომლის ანგარიშსწორებაც უნდა მოხდეს მოკლევადიანი ფულადი ბონუსით ან სარგებლის გაზიარების გეგმებით იმ შემთხვევაში, თუ ჯგუფს გააჩნია აღნიშნული თანხის ანგარიშსწორების მიმდინარე სამართლებრივი ან კონსტრუქციული

ვალდებულება თანამშრომლის მიერ წარსულში განხორციელებული მომსახურების შედეგად და ვალდებულება შესაძლებელია შეფასდეს საიმედოდ.

(f) რეზერვები

რეზერვის აღიარება ხდება იმ შემთხვევაში, თუ წარსულში მომხდარი შემთხვევის გამო, ჯგუფს გააჩნია სამართლებრივი ან კონსტრუქციული ვალდებულება, რაც შესაძლებელია შეფასდეს საიმედოდ და სავარაუდოდ საჭირო გახდება ეკონომიკური სარგებლის გადინება ვალდებულებების ანგარიშსწორების მიზნით. რეზერვი განისაზღვრება ფულადი სახსრების მომავალი მოსალოდნელი ნაკადების დისკონტირებით, დაბეგვრამდე არსებული დისკონტირების განაკვეთის გამოყენებით, რომელიც ასახავს ვალდებულებების დამახასიათებელი ფულის დროებითი ღირებულების მიმდინარე საბაზრო შეფასებებსა და რისკებს. დისკონტის ამორტიზაცია აღიარებულია ფინანსურ ხარჯში.

(g) მოგების გადასახადი

მოგების გადასახადი მოიცავს მიმდინარე და გადავადებულ გადასახადს. მიმდინარე და გადავადებული გადასახადი აღიარებულია შემოსავალში ან ზარალში, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც ის დაკავშირებულია კაპიტალში ან სხვა სრულ შემოსავალში უშუალოდ აღირებულ ობიექტებთან.

(i) მიმდინარე გადასახადი

მიმდინარე გადასახადი არის მოსალოდნელი საგადასახადო ვალდებულება ან მოთხოვნა შესაბამისი წლის დასაბეგრ შემოსავალზე ან ზარალზე, დადგენილ ან არსებითად დადგენილ საგადასახადო განაკვეთზე ანგარიშგების თარიღისთვის, ასევე საგადასახადო ვალდებულების ყველა შესწორება დაკავშირებული წინა წლებთან. მიმდინარე გადასახადი აგრეთვე მოიცავს ნებისმიერ საგადასახადო ვალდებულებას, რომლებიც წარმოიშვება დივიდენდებიდან..

2016 წლის 13 მაისს საქართველოს პარლამენტმა მიიღო კანონპროექტი მოგების გადასახადის რეფორმის შესახებ (რომელიც ასევე ცნობილია მოგების გადასახადის ესტონური მოდელის სახელით), რაც ნიშნავს დაბეგვრის მომენტის გადატანას მოგების გამომუშავების თარიღიდან მისი გაცემის თარიღამდე. აღნიშნული კანონი ძალაში შევიდა 2016 წელს და ამოქმედდა 2017 წლის 1 იანვრიდან დაწყებული საგადასახადო პერიოდისთვის ყველა საწარმოს მიმართ, გარდა ფინანსური ინსტიტუტებისა (როგორცაა ბანკები, სადაზღვევო კომპანიები, მიკროსაფინანსო ორგანიზაციები, ლომბარდები), რომელთა მიმართაც კანონი ძალაში შევა 2023 წლის 1 იანვრიდან..

კორპორატიული მოგების დაბეგვრის ახალი სისტემა ითვალისწინებს არა კორპორატიული მოგების გადასახადისგან გათავისუფლებას, არამედ კორპორატიული მოგების გადასახადის დაბეგვრის მომენტის გადატანას მოგების გამომუშავების თარიღიდან მისი გაცემის თარიღამდე, ანუ ძირითად საგადასახადო ობიექტს წარმოადგენს განაწილებული მოგება. საქართველოს საგადასახადო კოდექსი განსაზღვრავს განაწილებულ მოგებას, როგორც აქციონერების / პარტნიორების მიმართ დივიდენდების სახით განაწილებულ მოგებას. თუმცა ზოგიერთი სხვა ოპერაცია აგრეთვე ჩაითვლება განაწილებულ მოგებად, მაგალითად, კონკურენტული ტრანსაქციონერული ოპერაციები და/ან გადასახადებისგან გათავისუფლებულ პირთან აგრეთვე განიხილება განაწილებული მოგებად

კორპორატიული მოგების გადასახადის მიზნებისთვის. გარდა ამისა, საგადასახადო ობიექტი ითვალისწინებს ხარჯსა და სხვა გადასახდელებს, რაც არ იქნება დაკავშირებული საწარმოს ეკონომიკურ საქმიანობასთან, უფასო მიწოდებასთან და ლიმიტზე გადაჭარბებულ წარმომადგენლობით ხარჯთან..

გადასახადის ანაზღაურება ხელმისაწვდომია 2008-2016 წლებში გაუნაწილებელ მოგებასთან დაკავშირებით გადახდილ მიმდინარე გადასახადთან მიმართებით იმ შემთხვევაში, თუ აღნიშნული მოგება განაწილდება 2017 ან მომდევნო წლებში.

დივიდენდების ანგარიშსწორებიდან კორპორატიული მოგების გადასახადი დაანგარიშდება იმ პერიოდის ხარჯთან დაკავშირებით, როდესაც მოხდა დივიდენდების განცხადება, მიხედვად ანგარიშსწორების ფაქტიური თარიღისა ან პერიოდისა, რომელთან დაკავშირებითაც ადგილი ჰქონდა დივიდენდების ანგარიშსწორებას.

(ii) გადავადებული გადასახადი

ზემოთ აღწერილი ახალი საგადასახადო სისტემის არსიდან გამომდინარე, საქართველოში რეგისტრირებულ საწარმოებს არ გააჩნიათ სხვაობა აქტივების საგადასახადო ბაზასა და მათ საბალანსო ღირებულებას შორის და აღნიშნულიდან გამომდინარე, არ წამოიშობა გადავადებული მოგების გადასახადის აქტივები და პასივები.

წინა პერიოდში დარიცხული საგადასახადო ზარალის გამოყენება შეუძლებელია სამომავლო დაბეგვრად მოგებაში..

(h) მარაგები

მარაგები წარმოდგენილია მის ღირებულებასა და მის წმინდა სარეალიზაციო ღირებულებას შორის უმცირესით. მარაგების ღირებულება გამოითვლება საშუალო შეწონილი ღირებულების მეთოდით და ითვალისწინებს მარაგების შექმნასთან, წარმოებასა და კონვერსიასთან, აგრეთვე მათ არსებულ ადგილზე და სამუშაო მდგომარეობაში მოყვანასთან დაკავშირებულ ხარჯებს.

წმინდა სარეალიზაციო ღირებულებად მიჩნეულია ჩვეულებრივ პირობებში საქმიანობისას გასაყიდ ფასს გამოკლებული შეფასებული დასრულების ღირებულება და გასაყიდი დანახარჯები.

(i) ძირითადი საშუალებები

(i) აღიარება და შეფასება

ძირითადი საშუალებები აღირიცხება აკუმულირებულ ცვეთასა და აკუმულირებულ გაუფასურებაზე ნაკლები ღირებულებით.

ღირებულება მოიცავს აქტივების შექმნასთან უშუალოდ დაკავშირებულ ხარჯებს. საკუთარი სახსრებით შექმნილი აქტივების ღირებულება მოიცავს მასალების ღირებულებასა და პირდაპირ შრომით დანახარჯებს, ნებისმიერ სხვა ხარჯს, რომელიც უშუალოდ არის დაკავშირებული აქტივის მუშა მდგომარეობაში მოყვანასთან, მისი დანიშნულებისამებრ გამოყენების მიზნით, ასევე ობიექტის დემონტაჟთან, გატანასა და

სამუშაოების წარმოების ადგილის აღდგენასთან დაკავშირებულ ხარჯებს და კაპიტალიზებული სესხის ხარჯებს. შეძენილი კომპიუტერული პროგრამების, რომლებიც შესაბამისი მოწყობილობის ფუნქციონირების განუყოფელი ნაწილია, კაპიტალიზაცია ხორციელდება ამ მოწყობილობის შემადგენელი ნაწილის სახით.

როდესაც ძირითადი საშუალებების ობიექტის შემადგენელი ნაწილები შეიცავს სხვადასხვა საექსპლუატაციო ვადის მქონე კომპონენტებს, მათი აღრიცხვა ხორციელდება ძირითადი საშუალებების ცალკეული ობიექტების (ძირითადი კომპონენტების) სახით.

ძირითადი საშუალებების გაყიდვიდან მიღებული მოგება ან ზარალი განისაზღვრება სხვაობით გაყიდვიდან მიღებულ სარგებელსა და ძირითადი საშუალებების საბალანსო ღირებულებას შორის და აღიარებული იქნება წმინდა ღირებულებად სხვა შემოსავლის/სხვა გასავლის ფარგლებში მოგების ან ზარალის ანგარიშგებაში.

(ii) შემდგომი ხარჯები

ძირითადი საშუალების ობიექტის კომპონენტების შეცვლასთან დაკავშირებული ხარჯების აღრიცხვა წარმოებს კომპონენტის საბალანსო ღირებულებაში იმ შემთხვევაში, თუ შესაძლებელია კომპონენტის ფარგლებში გათვალისწინებული სამომავლო ეკონომიკური სარგებლის გადაცემა ჯგუფის მიმართ და მისი ღირებულების საიმედოდ აღრიცხვა. ჩანაცვლებული კომპონენტის საბალანსო ღირებულება იქნება უარყოფილი. ძირითადი საშუალებების ყოველდღიური მომსახურების ღირებულება აღიარებულია მოგებაში ან ზარალში, გაღებული ხარჯების სახით.

(iii) ცვეთა

ძირითადი საშუალებების კომპონენტების ცვეთის დარიცხვა ხდება მათი დამონტაჟებისა და საექსპლუატაციო მზადყოფნის დღიდან, ხოლო შიდა კონსტრუირებული აქტივების შემთხვევაში, აღნიშნული აქტივების დასრულებისა და გამოსაყენებლად მზადყოფნის დღიდან. ცვეთა განისაზღვრება აქტივის ღირებულებას გამოკლებული მისი ნარჩენი ღირებულება.

ცვეთის დარიცხვა ხდება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში წრფივი მეთოდის საშუალებით, ძირითადი საშუალებების კომპონენტების ყოველი ნაწილის საექსპლუატაციო ვარგისიანობის ვადის შეფასების საფუძველზე, ვინაიდან აღნიშნული ყველაზე უკეთ ასახავს აქტივით გათვალისწინებული სამომავლო ეკონომიკური სარგებლის ხარჯვის მოსალოდნელ ნიმუშს. მიწა არ ექვემდებარება ცვეთას.

ძირითადი საშუალებების მნიშვნელოვანი კომპონენტების საექსპლუატაციო ვარგისიანობის ვადის შეფასება მიმდინარე და შედარებითი პერიოდების განმავლობაში შემდეგნაირად არის წარმოდგენილი:

- შენობა-ნაგებობები 15-25 წელი;
- ელექტროგადამცემი ხაზები 20-35 წელი;
- მოწყობილობები 10-25 წელი;
- მანქანა-დანადგარები და სხვ. 5 – 7 წელი.

ხელმძღვანელობა იყენებს მნიშვნელოვან მსჯელობას ძირითადი საშუალებების სასარგებლო მომსახურების ვადის განსასაზღვრად, რომლებიც გამოყენებულია პერიოდის განმავლობაში.

ცვეთის მეთოდები, საექსპლუატაციო ვარგისიანობის ვადა და ნარჩენი ღირებულება განიხილება ყოველი ფინანსური წელიწადის ბოლოს და შესწორდება შესაბამისად.

(j) იჯარით აღებული აქტივები

იჯარა, რომლის პირობებშიც ჯგუფი იღებს არსებით ვალდებულებას მის მფლობელობასთან დაკავშირებულ ყველა რისკსა და სარგებელთან დაკავშირებით, კლასიფიცირდება ფინანსური იჯარების სახით. პირველადი აღიარებისთანავე იჯარით აღებული აქტივები აღირიცხება, როგორც მის რეალურ ღირებულებასა და მინიმალური იჯარის გადახდების მიმდინარე ღირებულებაზე ნაკლები თანხა. პირველადი აღიარების შემდგომ, აქტივი აღირიცხება აღნიშნულ აქტივთან დაკავშირებით მოქმედი სააღრიცხვო პოლიტიკის შესაბამისად.

ყველა სხვა იჯარა წარმოადგენს საოპერაციო იჯარას და იჯარით აღებული აქტივების აღიარება არ მოხდება ჯგუფის ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში..

(k) ფინანსური ინსტრუმენტები

ჯგუფი ახდენს არაწარმოებული ფინანსური აქტივების კლასიფიკაციას სესხებისა და მოთხოვნების კატეგორიაში და არაწარმოებული ფინანსური ვალდებულებების კლასიფიკაციას სხვა ფინანსური ვალდებულებების კატეგორიაში.

(i) არაწარმოებული ფინანსური აქტივები და ფინანსური ვალდებულებები - აღიარება და აღიარების შეწყვეტა

ჯგუფი პირველად აღიარებს სესხებსა და კრედიტებს, ასევე დეპოზიტებს მათი წარმოშობის დღისთვის. ყოველი სხვა ფინანსური ვალდებულების აღიარება ხდება პირველად მათი ვაჭრობის დღისთვის, როდესაც ჯგუფი გახდება ინსტრუმენტის სახელშეკრულებო დებულებების მხარე.

ჯგუფი არ აღიარებს ფინანსურ აქტივებს მას შემდეგ, რაც ამოიწურება სახელშეკრულებო უფლებები ფულად ნაკადებზე აქტივებიდან, ან იგი გადასცემს ფულადი ნაკადების მიღების სახელშეკრულებო უფლებებს ფინანსურ აქტივებთან დაკავშირებით ამა თუ იმ გარიგებაში, რომელშიც ადგილი აქვს ფინანსური აქტივების საკუთრებასთან დაკავშირებული ყოველგვარი რისკისა და ანაზღაურების გადაცემას. ყოველგვარი წილი გადაცემულ ფინანსურ აქტივებში, რომელიც იქმნება ან იწარმოება ჯგუფის მიერ, აღიარებულია ცალკე აქტივად ან პასივად..

ჯგუფი არ აღიარებს ფინანსურ ვალდებულებას იმ შემთხვევაში, თუ მისი სახელშეკრულებო ვალდებულებები გაუქმდება, დაკარგავს ძალას ან ამოიწურება. ფინანსური აქტივები და ფინანსური ვალდებულებები ექვემდებარება ანაზღაურებას და წარმოადგენს ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში მითითებულ სუფთა თანხას მხოლოდ მაშინ, როდესაც ჯგუფს გააჩნია თანხების ანაზღაურების სამართლებრივი უფლება და სურს მოახდინოს ანგარიშსწორება სუფთა სახით ან უზრუნველყოს აქტივების რეალიზება და ვალდებულებების ანგარიშსწორება

ერთდროულად.

სესხები და მოთხოვნები

სესხები და მოთხოვნები წარმოადგენს ფიქსირებული ან განსაზღვრული ანგარიშსწორების მქონე ფინანსური აქტივების კატეგორიას, რომლებიც არ არის წარმოდგენილი აქტიურ ბაზარზე. აღნიშნული აქტივების პირველადი აღიარება ხდება მისი რეალური ღირებულებით პლუს ნებისმიერი უშუალოდ მიწერილი ტრანზაქციის ღირებულებით. შემდგომში პირველად აღიარებული სესხები და მოთხოვნები განისაზღვრება ამორტიზირებული ღირებულების მიხედვით მოქმედი საპროცენტო მეთოდის გამოყენებით, აღნიშნულს გამოკლებული გაუფასურების შედეგად წარმოშობილი დანაკარგი.

სესხებისა და მოთხოვნების კატეგორიაში წარმოდგენილია ფინანსური აქტივების შემდეგი კლასები: სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები წარმოდგენილია მე-8 შენიშვნაში, ხოლო ფული და ფულის ექვივალენტები მე-9 შენიშვნაში.

ფული და ფულის ექვივალენტები

ფულადი სახსრები და მათი ექვივალენტები შედგება საბანკო ბალანსებისგან, რომელთა ანგარიშსწორების ვადაც შეადგენს სამ თვეს ან ნაკლებს მათი მიღების დღიდან, რაც ექვემდებარება მათ რეალურ ღირებულებაში ცვლილებების განხორციელების მნიშვნელოვან რისკს..

(ii) არაწარმოებული ფინანსური ვალდებულებები - შეფასება

სხვა ფინანსური ვალდებულებები პირველად აღიარებულია მათი რეალური ღირებულებით პლუს ნებისმიერი უშუალოდ მიწერილი ტრანზაქციის ღირებულებით. პირველად აღიარების შემდგომ აღნიშნული ფინანსური ვალდებულებები განისაზღვრება ამორტიზირებული ღირებულების მიხედვით მოქმედი საპროცენტო მეთოდის გამოყენებით. სხვა ფინანსური ვალდებულებები მოიცავს სესხებსა და კრედიტებს, რაც წარმოდგენილია მე-12 შენიშვნაში, რესტრუქტურირებული ვალდებულებები წარმოდგენილია მე-13 შენიშვნაში, ხოლო სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები წარმოდგენილია მე-15 შენიშვნაში..

(I) სააქციო კაპიტალი

ჩვეულებრივი აქციების კლასიფიკაცია ხდება კაპიტალის სახით. ჩვეულებრივი აქციებისა და სააქციო ოფციონის გამოშვების შედეგად უშუალოდ წარმოშობილი დამატებითი ხარჯების აღიარება ხდება კაპიტალიდან ნებისმიერი საგადასახადო ეფექტის წმინდა ღირებულებიდან დაქვითვის სახით.

(m) გაუფასურება

(i) არაწარმოებული ფინანსური აქტივები

ფინანსური აქტივი, რომელიც არ აღირიცხება რეალური ღირებულებით მოგების ან ზარალის საშუალებით, შეფასდება ყოველ ანგარიშგების დღეს იმ მიზნით, რომ

განისაზღვროს არსებობს თუ არა მისი გაუფასურების ობიექტური მტკიცებულება. ფინანსური აქტივი ჩაითვლება გაუფასურებულად იმ შემთხვევაში, თუ ობიექტური მტკიცებულებით ნაჩვენებია აქტივის თავდაპირველი აღიარების შემდგომ ზარალის შემთხვევა, რაც შესაძლებელია უარყოფითად აისახოს აღნიშნული აქტივის სამომავლო ფულადი ნაკადების შეფასებაში, რაც ფასდება საიმედოდ..

ფინანსური აქტივების გაუფასურების დამადასტურებელი ობიექტური მტკიცებულებები შესაძლებელია ითვალისწინებდეს შემდეგს:

- დებიტორის გაკოტრება ან გადაუხდელობა;
- ჯგუფის მიმართ გადასახდელი თანხის რესტრუქტურირება იმ პირობებით, რომლის სხვაგვარად განხილვა ჯგუფს არ შეუძლია;
- მინიშნება, რომ დებიტორი გამოცხადდება გაკოტრებულად;
- გაკოტრებასთან დაკავშირებული ეკონომიკური პირობები.

ამორტიზირებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივები

მტკიცებულებას როგორც კონკრეტული აქტივის, ასევე აქტივების ერთობლიობის დონეზე. ყოველი ინდივიდუალური მნიშვნელოვანი სესხები და მოთხოვნები შეფასდება კონკრეტულ გაუფასურებასთან დაკავშირებით. ყველა ინდივიდუალური სესხი და მოთხოვნა, რომლებიც არ ჩაითვლება კონკრეტულად გაუფასურებულად, შეფასდება ერთობლივად ნებისმიერი სახის გაუფასურებასთან დაკავშირებით, რაც წარმოიშვა, მაგრამ არ არის ჯერ დადგენილი. ის სესხები და მოთხოვნები, რომელთაც არ გააჩნიათ მნიშვნელობა ინდივიდუალურად, შეფასდება ერთობლივად გაუფასურებასთან დაკავშირებით მოთხოვნების მსგავსი რისკის მახასიათებლებთან დაჯგუფების გზით.

ერთობლივი გაუფასურების შეფასებისას ჯგუფი იყენებს დეფოლტის ალბათობის, ხარვეზების აღმოფხვრის დროისა და გაწეული ზარალის ისტორიულ ტენდენციებს, რაც მორგებულია ხელმძღვანელობის გადაწყვეტილებებზე იმასთან დაკავშირებით, არის თუ არა მიმდინარე ეკონომიკური და საკრედიტო პირობები იმ სახის, რომ ფაქტიური ზარალი აღემატებოდეს ან ნაკლები იყოს წარმოდგენილ ისტორიულ ტენდენციებზე.

ამორტიზირებული ღირებულებით განსაზღვრული ფინანსური აქტივებისთვის გაუფასურებით გამოწვეული ზარალი წარმოადგენს აქტივის საბალანსო ღირებულებასა და აქტივის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით დისკონტირებული მომავალი ფულადი ნაკადების მიმდინარე ღირებულებას შორის სხვაობას. ზარალის აღიარება ხდება მოგებაში ან ზარალში და აისახება მოთხოვნებთან დაკავშირებული შედავათების ანგარიშში. გაუფასურებულ აქტივზე დარიცხული პროცენტი კვლავ იქნება აღიარებული დისკონტის ამორტიზაციით. როდესაც შემდგომი შემთხვევა გამოიწვევს გაუფასურებით გამოწვეული ზარალის თანხის შემცირებას, გაუფასურებით გამოწვეული ზარალის შემცირება შეიცვლება მოგების ან ზარალის საშუალებით.

(ii) არაფინანსური აქტივები

ჯგუფის არაფინანსური აქტივების, გარდა მარაგებისა და გადავადებული საგადასახადო აქტივებისა, საბალანსო ღირებულების გადასინჯვას ახორციელებს

თითოეულ საანგარიშო დღეს გაუფასურების ნებისმიერი ნიშნის არსებობის დადგენის მიზნით. ასეთი ნიშნის არსებობის შემთხვევაში, ხორციელდება აქტივის ჩანაცვლების ღირებულების შეფასება. გაუფასურების შედეგად მიყენებული ზარალის აღიარება ხორციელდება იმ შემთხვევაში, როდესაც აქტივის საბალანსო ან მასთან დაკავშირებული ფულადი სახსრების მაგენერირებელი ერთეულის (CGU) ღირებულება აღემატება მის შეფასებულ ჩანაცვლების ღირებულებას.

აქტივების ან ფულადი სახსრების მაგენერირებელი ერთეულის (CGU) ჩანაცვლების ღირებულება წარმოადგენს მისი რეალური ღირებულებებიდან უდიდესს, სარეალიზაციო ხარჯებისა და სამომხმარებლო ღირებულების გამოკლებით. სამომხმარებლო ღირებულების შეფასებისას ხორციელდება ფულადი სახსრების მომავალი მოსალოდნელი ნაკადების დისკონტირება მათ მიმდინარე ღირებულებამდე, დაბეგვრამდე არსებული დისკონტირების განაკვეთის გამოყენებით, რომელიც ასახავს მოცემული აქტივისათვის ან ფულადი სახსრების მაგენერირებელი ერთეულისთვის (CGU) დამახასიათებელი ფულის დროებითი ღირებულების მიმდინარე საბაზრო შეფასებებსა და რისკებს. გაუფასურების ტესტირების მიზნით, ის აქტივები, რომელთა ინდივიდუალური ტესტირება შეუძლებელია, ჯგუფდება ერთად აქტივების უმცირეს ჯგუფებად, რომელიც ახდენს ფულადი სახსრების მოდინების გენერირებას უწყვეტი გამოყენებისგან, რაც არ არის დამოკიდებული სხვა აქტივების ან ფულადი სახსრების მაგენერირებელი ერთეულის (CGU) ფულადი სახსრების მოდინებაზე. ჯგუფის კორპორატიული აქტივები არ ახდენს ფულადი სახსრების ცალკე მოდინების გენერირებას და გამოყენებულია ერთზე მეტი CGU-ს მიერ. კორპორატიული აქტივები გამოიყოფა CGU-ს მიმართ დასაბუთებულ საფუძველზე და გაივლის ტესტირებას გაუფასურებაზე CGU-ს ტესტირების ნაწილის სახით, რომლის მიმართაც მოხდა CGU-ს გაცემა..

გაუფასურებით მიყენებული ზარალის აღიარება ხდება მოგებაში ან ზარალში. ფულადი სახსრების მაგენერირებელ ერთეულებთან დაკავშირებით აღიარებული გაუფასურების შედეგად მიყენებული ზარალი ნაწილდება ერთეულში (ფულადი სახსრების მაგენერირებელი ერთეულის ჯგუფში) არსებული აქტივების საბალანსო ღირებულებაში პროპორციულად.

წინა პერიოდში აღიარებული გაუფასურების შედეგად მიყენებული ზარალის შეფასება ხორციელდება თითოეული საანგარიშო თარიღისათვის, რაიმე ნიშნის არსებობის გამოვლენის მიზნით, რომ ზარალი შემცირდა ან აღარ არსებობს. გაუფასურების შედეგად მიყენებული ზარალის რევერსირება ხდება იმ შეფასებებში ცვლილებების განხორციელების შემთხვევაში, რომლებიც გამოიყენება ჩანაცვლების ღირებულების დასადგენად. გაუფასურების შედეგად მიყენებული ზარალის რევერსირება ხორციელდება იმ მოცულობით, რომლითაც აქტივის საბალანსო ღირებულება არ აღემატება იმ საბალანსო ღირებულებას, რომელიც დადგენილი იქნებოდა ცვეთის ან ამორტიზაციის გამოკლებით იმ პირობით, რომ გაუფასურების შედეგად მიყენებული ზარალი ადრე არ იყო აღიარებული.

24. ახალი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც ჯერ არ არის მიღებული

არსებობს ახალი სტანდარტები, შესწორებები სტანდარტებში და ინტერპრეტაციები, რომლებიც 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ჯერ არ იყო შესული ძალაში და არ გამოყენებულა ამ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას. ქვემოთ მოცემულია ის ცვლილებები, რომლებიც სავარაუდოდ გავლენას მოახდენს ჯგუფის საოპერაციო საქმიანობაზე. ჯგუფი გეგმავს ქვემოთ მოცემული სტანდარტების ათვისებას მათი ძალაში შესვლისთანავე..

(a) ფასს 15 შემოსავლები კლიენტებთან გაფორმებული კონტრაქტებიდან

ადგენს ერთიან ჩარჩოს იმის განსაზღვრელად თუ რა ოდენობის შემოსავალი იყო აღიარებული და როდის ჰქონდა აღნიშნულს ადგილი. აღნიშნული სტანდარტი ცვლის არსებულ მეთოდურ მითითებებს შემოსავლების აღიარების თაობაზე, მათ შორის, ზასს (IAS) 18 - *შემოსავალი*, ზასს (IAS) 11 - *სამშენებლო ხელშეკრულებები* და ფაისკ (IFRIC) 13 - *კლიენტების ლოიალურობის პროგრამები*.

ჯგუფი ვალდებულია მიიღოს ფასს 15 - *შემოსავლები კლიენტებთან გაფორმებული კონტრაქტებიდან* - 2018 წლის 1 იანვრიდან. ჯგუფმა შეაფასა და განსაზღვრა ფასს 15-ის თავდაპირველი გამოყენება გავლენას არ მოახდენს მის ფინანსურ ანგარიშგებებზე. ამ სტანდარტის მიღების შეფასებული გავლენა ჯგუფის კაპიტალზე 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით ეფუძნება მოცემულ თარიღამდე განხორციელებულ წინასწარ შეფასებებს.

(i) მომსახურებები

ჯგუფი ახორციელებს ელექტროენერჯის გადაცემის, საექსპორტო და სატრანზიტო მომსახურებებს. შემოსავალი აღიარებულია მომსახურების დასრულების შემდეგ. ფასს 15-ის შესაბამისად, მომსახურების სრული ანაზღაურება განაწილდება ყველა საკონტრაქტო ვალდებულებაზე მათი დამოუკიდებელი გასაყიდი ფასების საფუძველზე. დამოუკიდებელი გასაყიდი ფასები განისაზღვრება იმ ფასების საფუძველზე, რომელზეც ჯგუფი ყიდის თავის მომსახურებებს ცალკე გარიგებებში. ჯგუფის შეფასების შესაბამისად, მომსახურებების დამოუკიდებელი გასაყიდი ფასები მკაფიოდ იდენტიფიცირებადია და საწარმო რეგულირდება სახელმწიფოს მიერ, აქედან გამომდინარე სამართლიანი ღირებულება და დამოუკიდებელი გასაყიდი ფასები არ ექვემდებარება ერთმანეთთან შედარებას. ყველა ფაქტის და გარემოების გათვალისწინებით, ჯგუფი არ ელოდება, რომ ფასს 15-ის გამოყენება გამოიწვევს მნიშვნელოვან ცვლილებებს აღნიშნულ მომსახურებებთან დაკავშირებით შემოსავლის აღიარების ვადებში.

(ii) გადასვლა

ჯგუფი გეგმავს ფასს 15-ის მიღებას კუმულაციური ეფექტის მეთოდის გამოყენებით, აღნიშნული სტანდარტის თავდაპირველი გამოყენება აღიარებულია კაპიტალში 2018 წლის 1 იანვრიდან. შედეგად ჯგუფი არ გამოიყენებს ფასს 15-ის აღნიშნულ მოთხოვნას შედარებით პერიოდებში. შესწორების შემთხვევაში, ეს სრულად უნდა იქნას წარმოდგენილი ფინანსურ ანგარიშგებებში, რომელიც მომზადდება 2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის.

(b) ფასს 9 ფინანსური ინსტრუმენტები

ფასს 9 ფინანსური ინსტრუმენტები განსაზღვრავს ფინანსური აქტივების, ფინანსური ვალდებულებების და კონტრაქტების აღიარების და შეფასების მოთხოვნებს, არაფინანსური ერთეულების ნასყიდობასთან დაკავშირებით .ეს სტანდარტი ცვლის ბასს 39-ს - ფინანსური ინსტრუმენტები: აღიარება და შეფასება.

ჯგუფს უნდა მიეღო ფასს 9 ფინანსური ინსტრუმენტები 2018 წლის 1 იანვრიდან. ჯგუფმა შეაფასა და განსაზღვრა, რომ ფასს 9-ის თავდაპირველი მიღება არსებით გავლენას არ მოახდენს ფინანსურ ანგარიშგებებზე. აღნიშნული სტანდარტის მიღების შეფასებული გავლენა ჯგუფის კაპიტალზე 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით ეფუძნება მოცემულ თარიღამდე განხორციელებულ წინასწარ შეფასებებს. .

(i) კლასიფიკაცია - ფინანსური აქტივები

ფასს 9 მოიცავს ფინანსური აქტივების ახალ კლასიფიკაციას და შეფასების მიდგომას, რომელიც ასახავს ბიზნეს მოდელს, სადაც ხდება აქტივების მართვა და მათი ფულადი სახსრების მოძრაობის დახასიათება.

ფასს 9 მოიცავს ფინანსური აქტივების კლასიფიცირებას სამ ძირითად კატეგორიად: ფინანსური აქტივები, რომლებიც შემდგომ შეფასებულ უნდა იქნან ამორტიზირებული ღირებულებით, და ფინანსური აქტივები, რომლებიც შემდგომ შეფასებულ უნდა იქნან რეალური ღირებულებით სხვა ერთობლივ შემოსავალში (FVOCI) და ფინანსური აქტივები რომლებიც შეფასებულ უნდა იქნან სამართლიანი ღირებულებით მოგებას ან ზარალში (FVPL). აღნიშნული სტანდარტი აღმოფხვრის ბასს 39-ის შემდეგ კატეგორიებს: „დაფარვის ვადამდე ფლობილი“, „სესხები და მოთხოვნები“ და „გასაყიდად ხელმისაწვდომი“. ფასს 9-ის ფარგლებში, ხელშეკრულებაში შემავალი წარმოებული ინსტრუმენტები, რომელშიც მასპინძელი არის ფინანსური აქტივი სტანდარტის ფარგლებში არასოდეს გაორდება. ამის ნაცვლად, ჰიბრიდული ფინანსური ინსტრუმენტი მთლიანობაში ფასდება კლასიფიკაციის მიზნებისთვის. აღნიშნული შეფასების საფუძველზე, კომპანია თვლის, რომ ახალი კლასიფიკაციის მოთხოვნები არსებით გავლენას არ მოახდენს აღრიცხვაზე ფინანსურ აქტივებთან დაკავშირებით.

(ii) გაუფასურება - ფინანსური აქტივები და საკონტრაქტო აქტივები

ფასს 9 ცვლის „გაწეული ზარალის“ მოდელს ბასს 39-ში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის (ECL) მოდელით. ეს მოითხოვს სათანადო შეფასებას მასზედ თუ რა გავლენას მოახდენს ცვლილებები ეკონომიკურ ფაქტორში ECL-ზე, რომელიც განისაზღვრება ალბათობაზე შეწონილ საფუძველზე.

ახალი გაუფასურების მოდელი გამოიყენება ამორტიზირებული ღირებულებით შეფასებულ ფინანსური აქტივებთან დაკავშირებით ან FVOCI-თან დაკავშირებით, კაპიტალში განხორციელებული ინვესტიციების გარდა და საკონტრაქტო აქტივებთან მიმართებით.

ფასს 9-ის შესაბამისად, ზარალის რეზერვი შეფასდება ქვემოთ მოცემულ საფუძველზე:

- 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (ECLs). აღნიშნული ECLs წარმოიშობა შესაძლო ვალდებულების შეუსრულებლობის შემთხვევიდან ანგარიშგების თარიღიდან 12 თვის განმავლობაში; და

- სასიცოცხლო მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (ECLs). აღნიშნული ECLs წარმოიშობა ყველა შესაძლო ვალდებულების შეუსრულებლობის შემთხვევიდან, ფინანსური ინსტრუმენტის მოსალოდნელი ვადის განმავლობაში.

სასიცოცხლო მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის (ECL) შეფასება გამოიყენება იმ შემთხვევაში, თუ ანგარიშგების თარიღისთვის ფინანსური აქტივის საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად გაიზარდა თავდაპირველი აღიარებიდან, ხოლო 12 თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის (ECL) შეფასება გამოიყენება თუ არ გაიზარდა. ჯგუფს შეუძლია განსაზღვროს, რომ ფინანსური აქტივის საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად არ გაიზარდა იმ შემთხვევაში, თუ აქტივს აქვს დაბალი საკრედიტო რისკი ანგარიშგების თარიღისთვის. თუმცა სასიცოცხლო მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის (ECL) შეფასება ყოველთვის გამოიყენება სავაჭრო მოთხოვნებთან და საკონტრაქტო აქტივებთან დაკავშირებით, მნიშვნელოვანი დაფინანსების კომპონენტის გარეშე; ჯგუფს შეუძლია გამოიყენოს ეს პოლიტიკა ასევე სავაჭრო მოთხოვნებთან და საკონტრაქტო აქტივებთან დაკავშირებით მნიშვნელოვანი დაფინანსების კომპონენტის გარეშე.

ჯგუფი თვლის, რომ გაუფასურების ზარალი სავარაუდოდ გაიზარდება და გახდება უფრო ცვლადი აქტივებთან დაკავშირებით ფასს 9-ის გაუფასურების მოდელის ფარგლებში. ზემოთ აღწერილი გაუფასურების მეთოდოლოგიის საფუძველზე, ჯგუფმა შეაფასა, რომ ფასს 9 გაუფასურების მოთხოვნების გამოყენება 2018 წლის 1 იანვრისთვის არ გამოიწვევს დამატებით მნიშვნელოვან გაუფასურების ზარალს.

(iii) კლასიფიკაცია - ფინანსური ვალდებულებები

ფასს 9 ინარჩუნებს ბასს 39-ის არსებული მოთხოვნების უმრავლესობას ფინანსური ვალდებულებების კლასიფიცირებისთვის.

ამასთან, ბასს 39-ის ფარგლებში, სამართლიანი ღირებულების ფუნქციის ფარგლებში ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულების ყველა ცვლილება აღიარებულია მოგებაში ან ზარალში. ფასს 9-ის ფარგლებში ცვლილება სამართლიანი ღირებულებაში ზოგადად წარმოდგენილია შემდეგი სახით:

- სამართლიან ღირებულებაში ცვლილების თანხა, რომელიც ეხება ვალდებულების საკრედიტო რისკის ცვლილებას, წარმოდგენილია სხვა სრულ შემოსავალში; და
- სამართლიან ღირებულებაში ცვლილების დარჩენილი თანხა წარმოდგენილია მოგებაში ან ზარალში.

ჯგუფი არ განსაზღვრავს ფინანსურ ვალდებულებებს FVTPL ფარგლებში და არ გეგმავს ასეთ ქმედებას. ჯგუფის შეფასება არ მიუთითებს არსებით გავლენას ფინანსური ვალდებულებების კლასიფიკაციის შესახებ 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით.

(iv) მონაცემები

ფასს 9 მოითხოვს ახალ მონაცემებს კერძოდ საკრედიტო რისკის და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შესახებ. ჯგუფის წინასწარ შეფასება მოიცავდა ანალიზს გამოტოვებული მონაცემების დადგენის მიზნით მიმდინარე პროცესში და ჯგუფი გეგმავს აღნიშნული სისტემის განხორციელებას და აკონტროლებს ცვლილებებს, რომელიც მისი მოსაზრებით საჭიროა მოთხოვნილი მონაცემების შესაგროვებლად.

(v) **გადასვლა**

ჯგუფი გამოიყენებს მოდიფიცირებულ რესტროსპექტულ მიდგომას გადასვლასთან დაკავშირებით და არ წარმოადგენს ხელახლა ფორმულირებულ შედარებით ინფორმაციას წინა პერიოდებისთვის. ფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულებებში შესწორებები, რომელიც წარმოიშობა ფასს 9-ის მიღების შედეგად, აღიარებული იქნება გაუნაწილებელ მოგებაში და რეზერვებში 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით.

(c) **ფასს 16 იჯარები**

ფასს 16 ცვლის არსებული იჯარების დირექტივას, მათ შორის ბასს 17-ს - იჯარები, ფასს 4-ს, როგორ განვსაზღვროთ, შეიცავს თუ არა შეთანხმება იჯარას, იმპ (SIC) 15-ს - საოპერაციო იჯარა - სტიმულირება და იმპ (SIC) 27-ს - გარიგებების შინაარსის შეფასება, რომელიც შეიცავს იჯარის სამართლებრივ ფორმას.

ეს სტანდარტი ძალაში შედის 2019 წლის 1 იანვარს. მისი ვადაზე ადრე მიღება დასაშვებია იმ საწარმოებისთვის, რომლებიც იყენებენ ფასს 15-ს, ფასს 16-ის თავდაპირველი გამოყენების დღეს ან ან თარიღამდე.

ფასს 16 წარმოადგენს ერთ საბალანსო უწყისზე აღრიცხვის მოდელს მოიჯარეებისთვის. მოიჯარე აღიარებს აქტივის გამოყენების უფლებას, რაც წარმოადგენს მის უფლებას ისარგებლოს შესაბამისი აქტივით და საიჯარო ვალდებულებით, რაც გულისხმობს მის მიერ იჯარის ანგარიშსწორების ვალდებულებას. არსებობს პირობითი გამონაკლისები - მოკლევადიანი იჯარები და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარა. მეიჯარის ანგარიშგება რჩება მიმდინარე სტანდარტის მსგავსი - ანუ მოიჯარეები განაგრძობენ იჯარის კლასიფიკაციას საფინანსო ან საოპერაციო იჯარების სახით.

ჯგუფი აფასებს პოტენციურ გავლენას თავის ფინანსურ ანგარიშგებებზე, რაც გამოწვეული იქნება ფასს 16-ის გამოყენებით. ფასს 16-ის გამოყენების გავლენა ფინანსურ ანგარიშგებებზე თავდაპირველი გამოყენების პერიოდში დამოკიდებულია მომავალ ეკონომიკურ პირობებზე, მათ შორის ჯგუფის სასესხო განაკვეთზე 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით ჯგუფის პორტფელის შემადგენლობაზე აღნიშნული თარიღისთვის, ჯგუფის ბოლო შეფასებაზე მასზედ, გამოიყენებს თუ არა იჯარის განახლების ოფციონს და იმ ფარგლების შესახებ, რომელშიც ჯგუფი გამოიყენებს პრაქტიკულ საშუალებებს და აღიარების გამონაკლისებს.